REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 32)

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe sése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 175.—Anul LXIII. Brașov, Duminecă 6 (19) August. 1900.

Jubileul Monarchului nostru.

Aniversarea ḑilei nascerei Suveranului nostru, a Majestății Sale împĕrătescĭ și regescĭ Francisc Iosif I, se serbéză astă-dată de către tóte popórele monarchiei cu deosebită solemnitate, fiind-că astăḑĭ monarchul nostru încărunțit împlinesce șépteḑecĭ de anĭ ai etății.

Este acésta o etate, pe care a o ajunge nu multor domnitorĭ le este dat. Dér și mai mic este numĕrul acelor capete încoronate, cărora Provedința li-a reservat o domnire așa de lungă, ca cea a monarchului.

In timp de cincĭ-ḑecĭ și doi de anĭ, de când s'a urcat pe tronul Habsburgilor, monarchia nóstră poliglotă a trecut prin multe încercărĭ și evoluțiunĭ interióre și Provedința a voit sĕ păstreze viéța Domnitorului ei, căruia i-a încredințat marea chiămare de a fi scutul puternic al popórelor în nisuința lor sfântă, de a se împărtăși în tóte de fructele binecuvêntate ale libertății, ale progresului și ale egalei îndreptățirĭ naționale între marginele acestei împĕrății.

Tot-déuna în momentele grave, prin carĭ au trecut, popórele monarchiei au privit cu credință și iubire la Suveranul lor, dela a căruia bunĕtate, îngrijire părintéscă și simț de dreptate așteptau razim și sprijin față cu poftele esagerate egoiste și nedrepte ale acelora, pe carĭ evenimentele și împrejurările i-au înălțat în cursul timpului.

Cu dorul fierbinte în inima sa de-a face, ca tóte popórele de sub sceptrul sĕu sĕ fie mulțămite și sĕ se simtă fericite, Suveranul nostru a dovedit nu numai odată, în înalta sa bunăvoință și în zelul sĕu pentru binele obștesc al popórelor, multă abnegare, despre care chiar în ḑilele, ce le străbatem, dă probele cele mai vĕdite.

Și tocmai în momentele de față se ridică cele mai grele probleme față cu îndatoririle de Domnitor ale Majestății Sale, căcĭ monarchia în alcătuirea ei de aḑĭ trece printr'o crisă interióră, care sĕ dea Dumneḑeu sĕ pótă fi deslegată spre mulțumirea popórelor și spre binele și întărirea monarchiei.

Precum popórele din țĕrile austriace, în mijlocul încurcăturilor produse acolo de luptele înverșunate naționale, își îndréptă astăḑĭ sperantele lor către tron, așa și aicĭ, în partea de dincóce a monarchiei, popórele scurtate în drepturile lor și asuprite de tendințele estreme ale unei guvernărĭ unilaterale, care pune înainte esclusivismul de rassă, sperantele în restabilirea echilibrului de dreptate se îndreptéză asemenea spre înălțimea tronului.

Numai de curênd, cu ocasiunea festivității celei marĭ, ce au arangiat'o reuniunile din Viena tot spre sĕrbătorirea jubileului de șépte-ḑecĭ de anĭ al împĕratului, unul dintre fruntașii acestor reuniunĭ, fiind agrăit de Majestatea Sa, ḑise în scurta convorbire, ce o avù, către monarch: „Vĕ urez, Majestate, sĕ fițĭ tot așa de sănĕtos și viguros și când vom avé fericirea a serba jubileul Vostru de opt-ḑecĭ de anĭ!“

Majestatea Sa i-a rĕspuns: „Și șépte-ḑecĭ de anĭ este mult, ér cu opt-ḑecĭ omul e deja bĕtrân“.

Cuvintele acestea ale monarchului nostru dovedesc, că Majestatea Sa se simte încă în tótă puterea și doresce a-șĭ sĕvêrși pe deplin înalta misiune, ce i-a dat'o provedința.

Dea cerul, sĕ și-o pótă împlini spre mulțumirea și bucuria tuturor popórelor de sub sceptrul sĕu și spre binele și consolidarea monarchiei austro-ungare.

Noi, Românii, carĭ în vremurĭ bune, ca și în vremurĭ de restriște, am fost alipițĭ cu credință nestrămutată de tron și patriă, și carĭ precum am dat probe nenumĕrate despre lealitatea și devotamentul nostru, tot așa am dovedit și dovedim recunoscința nóstră pentru tot binele, și pentru cea mai mică solicitudine, de care am fost părtașĭ sub domnirea împĕratului și regelui Francisc Iosif I, implorăm dela Atotputernicul, ca sĕ dea prea bunului nostru monarch viață lungă și sĕ-i păstreze vigórea corporală și spirituală, ca astfel sprijinit de credința și de iubirea popórelor sĕ pótă purta cu ușurință greutățile ce i'le impune înaltele sale datorii de domnitor și sĕ-șĭ pótă vedé realisată nobila dorință, ce a nutrit'o necurmat în inima sa și căreia i-a dat de atâtea-orĭ cea mai viuă espresiune, dorința de a vedé popórele din împĕrăția sa mulțumite și fericite!

Revista politică.

Trecênd în revistă întêmplările mai de sémă din ḑilele acestea, nu putem scăpa din vedere un fapt îmbucurător pentru noi Românii: *succesul*, ce l'a raportat *tinerimea academică română la congresul internațional al studenților în Paris*. De unde până mai erĭ alaltăerĭ foile unguresci sbierau, cât le lua gura, că așa și așa au sciut delegații maghiarĭ sĕ blameze și sĕ turtéscă pe delegații românĭ si causa lor în Congres, étă că acum vin tot aceleașĭ foi sĕ constate contrarul. Nu „Valahii“, ci *Maghiarii au suferit o strașnică înfrângere*, pe care nu vor uita-o curênd. Pe urma unui raport, ce-l dă „Agenția de Paris“, foile unguresci au durerea sĕ spună, că studenții românĭ, atât cei din România, cât și cei de sub oblăduirea unguréscă, s'au presentat în Congres ca grupare bine organisată și puternică; ei scieau sĕ vorbéscă bine franțuzesce, pe când Maghiarii escelau prin *muțeniă*. Supĕrarea e la culme, când sĕ gândesc șoviniștii, că studenții din România și din Ungaria și-au ales de președinte pe un student universitar român de aicĭ. Ungurii din congres au murmurat, dér n'au sciut sĕ argumenteze contra, fiind-că, amărîții de ei, nu cunosceau limba francesă orĭ n'aveau cu ce argumenta, căcĭ cu sbierete de „abzug“ nu puteau sĕ-șĭ câștige acolo „simpatii“.

Afară de succesul acesta, pe care nu-l tăgăduesc nicĭ chiar cei mai șoviniștĭ dintre șoviniștĭ, congresul a mai recunoscut secțiunile federațiunei numite „*Corda fratres*“, fundată de studenții românĭ ardelenĭ. Blamațĭ au rĕmas Maghiarii și în cestiunea eliminării studentului Lucian *Bolcaș* dela universitățile din Ungaria. Maghiarii voiau sĕ nege, vice-președintele român a presentat însĕ actul oficial al ministrului Wlassics, în traducere francesă, și Ungurii au rĕmas rușinațĭ.

Mai amintim, că în congres Românii au mers mână 'n mână cu Italienii, Cehii, Polonii, Finlandesii și Francesii, și au eluptat recunóscerea *principiului național* și pe basa acestui principiu, recunóscerea federațiunei lor.

*

Pe când la Paris — unde se duseseră nu numai studenții maghiarĭ, dér și bărbațĭ politicĭ ungurĭ de frunte, ca sĕ facă acolo sgomot cu simțĕmintele lor de pace în conferența interparlamentară — se petreceau lucrurile acestea, vĕḑurăm cum aicĭ, la ei acasă, *stăpânirea și slușbașii ungurĭ continuă gona împotriva Românilor*, oprindu-le chiar și adunările culturale, concertele și petrecerile. Căcĭ ce alta s'a întêmplat la *Sanislău* și la *Baia-mare?* Românii, carĭ voiră sĕ se adune și sĕ-șĭ petrécă la Baia-mare, au protestat contra ne mai

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Tudor Vladimirescu și opera sa.

1821.

— Urmare. —

Și Tudor era om vestit pentru firea sa energică și voinică. Deși fiiu al poporului, mulțumită dibăciei și vitejiei sale, el se făcuse repede cunoscut în tótă țéra. Căpĕtase o învĕțătură alésă în tinerețe, fusese ofițer în armata ruséscă, decorat cu medalia Vladimirului, de unde numele sĕu de Vladimirescu*) (?), și ridicat la vredniciă boerescă. Ceva mai târdiu 'i se încredință o dregătorie, aceea de vătaf al Plaiului Cloșanilor, adecă subprefect. Dér deși ridicat la rangurĭ și onorurĭ, Tudor nu înceta de a urî clasa asupritorilor și de a iubi din tótă inima pe ai sĕi, adecă pe aceia din mijlocul cărora eșise, împărtășind simțimentele și speranțele lor. In inima lui, ca și în a țĕranilor, fierbea o ură neîmpăcată împotriva asupritorilor némului sĕu și nu aștepta decât vremea priinciósă pentru a da semnalul rĕscólei, pe care o pregătia de mult, și a se pune în fruntea asupriților.

Vremea sosise. Și Tudor începù sĕ îndemne pe locuitorii de peste Olt a venì sub stégul sĕu, pentru ca sĕ lupte „împotriva acelor bălaurĭ, verĭ din ce ném ar fi, carĭ i-au înghițit de vii...“. Atâta aștepta poporul. Din tóte colțurile Olteniei și chiar din Muntenia veniră cu grămada bărbațĭ de tóte vîrstele pentru a-se pune sub stégul eroului popular.

Acéstă grămădire de ómenĭ însĕ putea da de bănuit Porței, ér căpetenia lor putea sĕ trecă în ochii ei drept un rĕsvrătitor periculos. Pentru a nu da loc la acéstă bănuială, Tudor trimise jalbă la Pórtă, ca din partea norodului de jos, prin care o încredința de supunere. Intr'una din jălbĭ, el se plânge*): „că boierii cei marĭ ai țĕrei, unindu-se cu Domnii, pentru împlinirea intereselor lor, îngreuiau țéra cu dăjdĭ, cu asuprirĭ peste asuprirĭ, încât au rĕmas ticăloșii birnicĭ mai goi decât morții în grópă; că dregătoriile se vĕnd celui cu banĭ mai mulțĭ, și care apoi, întrațĭ în slujbă, frig și prăpădesc pe cei încredințațĭ lor“. In tóte jălbile următóre, ca și în acéstă jalbă, Tudor se arătă în tótă sinceritatea sa și anume: „poporul este apăsat neomenesce, el vrea sĕ se scape de apăsătorii sĕi“; așa că scopul lui Tudor, la început, nu e de loc politic, ci numai social, căcĭ nicăirea el nu ḑice, că s'ar fi ridicat împotriva Domnului sĕu al Grecilor.

Ne vine totușĭ greu a crede, că Tudor sĕ fi ridicat stégul numai împotriva asupritorilor, de orĭ-ce ném ar fi.

E neînduios, că vorbind de asupritorĭ nu putea sĕ-i aibă în vedere decât pe Grecĭ, singurii asupritorĭ ai poporului pe acea vreme, ér pe de alta, numai faptul, că Tudor a dat semnalul rĕscólei tocmai a doua ḑi după mórtea domnitorului Șuțu, este cea mai bună dovadă, că el se ridicase cu scopul de a desființa domnia fanariótă, care rĕmăsese vacantă.

Mulțumită influinții de care se bucura, Tudor putù într'un rĕstimp forte scurt sĕ adune împrejurul sĕu o armată destul de mare, cu care tăbărî la Craiova. Pe fie-care ḑi ea se măria prin venirĭ neîncetate. Firea sa cea blândă atrăgea pe toțĭ nemulțumiții, pe toțĭ nenorociții în jurul sĕu. Cu ajutorul lor Tudor alungă pe slujbașii grecĭ cât și pe toțĭ ceilalțĭ apăsătorĭ, pe care îi înlocuì cu Românĭ, ómenĭ cu simț și cu inimă, aleșĭ din popor. Tot-deodată el se pregătia sĕ mérgă asupra Bucurescilor, orașul care îi trebuia cu orĭ-ce preț întru împlinirea planului sĕu.

Vestea rĕscólei lui Tudor băgase în rĕcorĭ pe toțĭ Grecii din Bucurescĭ. Fără a mai sta pe gândurĭ și pentru a nu-i da timp sĕ vie asupra Bucurescilor, ei trimiseră nisce lefegii, în mare parte haimanale și tâlharĭ, plătițĭ înainte pe trei lunĭ, ca sĕ-l prindă pe Tudor și sĕ-l aducă lor viu séu mort. Când aceste bande sosiră la Craiova câte-va ciocnirĭ fără urmărĭ avură loc între ele și trupele lui Tudor. Cum însĕ nu voia sĕ verse sânge întru ajungerea scopului ce urmăria, el se silì sĕ atragă cu vorbă bună în parte-i pe capii bandelor dușmane, pe carĭ îi chiămă la întêlnirĭ și le spunea pricina dréptă pentru care sĕ sculase. „Eu, fraților, le ḑicea el, cu cei pomenitei ofense şi au cerut dela ministrul Szell, ăl care se laudă cu „legea, dreptul şi dreptatea“, sě fiă retras ordinul de oprire al magistratului din Baia-mare, dér ministru a *tăcut ca pămêntul*, semn. că n'are nimic de dis contra încălcării dreptului şi dreptăţii şi că şi lui i-se pare, că libertatea nu esistă în ţéra acésta, decât pentru Jidov şi Maghiar. Décă nu crede aşa, poftéscă şi pună la ordine pe încălcătorii drepturilor individuale cetăţenescĭ, pedepsindu-i după vredniciă.

---

*) Comuna *Vladimir* este forte vechiă, după cum s'a găsit în 9 chrisóve, de către d-l Al. Stefulescu, Direct. școlei prim. T.-Jiu, cel mai vechiŭ hrisov dela 1617 apoi 1736, 1737, 1741, ș. a. Hrisóvele se află în museul județian al Gorjului.

*) Vedĭ Xenopol, Ist. Rom. tom. V.

*

Marĭ sěrbărĭ au fost la Strigoniu în dilele de Marţĭ şi Miercurĭ. Ungurii catolicĭ au sěrbat *jubileul de 900 de anĭ al catolicismului în Ungaria.* Aşa cum erau proiectate la început, serbările acestea ar fi fost sě aibă caracter general, pentru ţéra întrégă, dér s'au ridicat împotrivă protestanţii ungurĭ şi toţĭ aceia, carĭ nu voiau, ca prin sěrbările acestea sě se aducă vr'o ştirbire principiului lor, că statul este neconfesional. Scim, că în direcţia acésta s'au şi luat la timp měsurile de lipsă, dându-se ordin secret autorităţilor sě se reţină dela participarea oficiósă, sě nu arboreze stindarde pe edificiile publice de stat, fiind-că e vorba numai de o festivitate cu caracter bisericesc, ér nu naţional. Mult sânge rěu a făcut acésta la catolicii ungurĭ, dér pentru-ca guvernul sě împace şi capra şi varza, a decis, ca la sěrbările din Strigoniu sě ia parte şi el, mai ales, că şi curtea îşĭ trimisese un representant în persóna archiducelui Frideric. Aşa s'a şi întâmplat. Şi fiind-că însu-şĭ ministrul-preşedinte Szell, cu alţĭ patru miniştri, a participat la festivităţile catolice din Strigoniu, foile protestante şi jidovescĭ îl cârăe şi-l înjură în tot chipul. Ce a căutat Szell acolo, dic aceste foi; orĭ doră s'a dus, ca sě cadă în genunchĭ înaintea primatelui catolic şi sě se rostogolescă astfel în braţele clericalismului confesional?

Étă aşa-dér, cum şi cu prilejul acesta s'au dat pe faţă marile neînţelegerĭ şi antagonismul confesional, ce esistă de fapt între Maghiarĭ, bătându-se în capete simţěmêntul religios cu cel pretins naţional.

*

In partea cealaltă a monarchiei, în *Austria* sunt în pregătire lucrurĭ însemnate. Acésta se póte conchide cel puţin din desele visite, ce le-au făcut şi sěptěmâna acésta bărbaţii de stat austriacĭ la Ischl. unde petrece Majestatea Sa monarchul, şi la Viena. Ministru-preşedinte *Koerber* a fost de vr'o douě orĭ în audienţă la monarchul în Ischl, ér alaltăerĭ a fost primit a treia-óră. După audienţa acésta Koerber s'a reîntors direct la Viena, unde pe erĭ a chiămat pe colegii sěi din cabinet la un consiliu. In consiliul acesta sě fi împărtăşit el resultatul audienţelor sale. Afară de Koerber au mai fost primiţĭ în audienţă la monarchul şi miniştrii: Goluchowski, Krieghammer, apoi Coloman Szell şi Fejervary. Obiectul tuturor acestor audenţe şi consfătuirĭ n'a putut sě fiă altul, decât apropiata convocare a parlamentului austriac şi readucerea lui în starea de a lucra. Cum se va puté ajunge la acest resultat, e greu de prevědut. Deja de pe acum Cehii încep sě ameninţe érăşĭ cu obstrucţiunea, décă guvernul nu va reîntroduce ordonanţele de limbă şi décă nu va umbla serios cu gândul a-le mulţumi pretensiunile naţionale.

Gravitatea situaţiunei austriace stă hotărît în aceea, că guvernul nu vré se facă concesiunĭ nicĭ în drépta, nicĭ în stânga. Astfel, el nu póte conta nicĭ la sprijinul Germanilor, cu atât mai puţin la al Cehilor. De-ar face pe placul celor dintâiŭ, s'ar supěra şi mâhni cei din urmă şi ar începe érăşĭ scenele turbulente în cameră, şi dinpotrivă. In starea acésta n'ar fi de loc mirare, décă Koerber ar continua sě guverneze şi mai departe cu ajutorul §-lui 14.

*

In urma mişelescului şi criminalului asasinat politic din Bucurescĭ, căruia i-a cădut jertfă meritosul profesor Mihăileanu, raporturile dintre *România* şi *Bulgaria* sunt forte încordate. Cercetările — despre a căror continuare dăm aměnunte mai jos — au scos neîndoios la ivélă, că asasinatul acesta a fost pus la cale de comitetul macedo-bulgar din Sofia, al cărui preşedinte este faimosul Sarafoff. Scim, că guvernul român a întreprins o acţiune energică, intervenind la guvernul bulgar, ca sě aresteze imediat pe Bulgarii din Sofia amestecaţĭ în complot. La nota acésta a guvernului român, cabinetul din Sofia a rěspuns prin chiar rostul ministrului-preşedinte bulgar, care a declarat agentului român la Sofia, că va lua měsurĭ judiciare în contra comitetului bulgar macedonean, décă va avé dosarul definitiv al justiţiei române. Guvernul din Sofia recunósce aşa-dér, că esistă un comitet revoluţionar bulgar, ceea-ce până acuma nega.

Ministrul român al afacerilor streine, d-l Marghiloman, nu s'a mulţumit însě cu acest rěspuns, şi a trimis o nouă notă guvernului din Sofia, cerênd: ca guvernul bulgar, décă vré sě dea o probă de sinceritatea sa, sě ia měsurĭ grabnice pentru a pedepsì crimele sěvêrşite asupra unor Românĭ din Sofia şi ameninţările prin carĭ s'au stors dela colonia română de acolo, un tribut de 30,000 de lei în folosul comitetului revoluţionar.

Afară de acésta guvernul român a trimis o notă bine lămurită atât Turciei, ca putere suzerană a Bulgariei, cât şi celorlalte puterĭ din Europa asupra asasinării lui Mihăileanu şi cu privire la apucăturile comitetului macedo-bulgar.

Diua de 18 August.

Aniversarea a 70-a a dilei nascerei Majestăţii Sale, a fost de astă dată serbată pretutindenĭ în mod mai solemnel.

In preséră şi oraşul nostru a fost iluminat. Ca tóte clădirile publice, aşa şi casa sfatului din piaţă şi turnul a fost deosebit decorate şi iluminate. La 8 óre musica orăşenéscă a făcut serenada anunţată, piaţa şi stradele laterale fiind îndesuite de public.

Astădĭ a fost serviciu divin în tóte bisericile din Braşov. Autorităţile civile şi militare au asitat la serviciul din biserica catolică, celebrat cu pompă, după care a urmat o mică paradă militară.

*

Din incidentul festivităţii dilei de 18 August, *congregaţiunea estra-ordinară a comitatului Braşov*, a votat o *adresă de omagiu*, ce a fost trimisă Majestăţii Sale. Étă acéstă adresă:

Majestatea Vóstră ces. şi reg. apostolică!
Prea graţiosul nostru Domn!

Când cu ocasiunea îmbucurătórei serbărĭ de 70 anĭ a gloriósei nascerĭ a Majestăţii Vóstre dorim şi noi a da o demnă espresiune omagiului nostru, ţinem sě recunóscem în serbarea acestei dile de bucuriă, bunětatea cu atât mai abundantă a graţiei dumnedeescĭ, cu cât partea cea mai mare a acestei vieţĭ pline de gloriă o forméză guvernarea pe cât de gloriósă, pe atât şi de măiestósă, precum şi plină de îngrijirĭ şi ostenélă îndreptată spre binele şi fericirea supuşilor Majestăţii Vóstre.

Cu bucuriă plină de mulţumită faţă cu Domnul tuturor, salută poporaţiunea întregei monarchii acéstă di de însemnătate istorică pentru imperiu, dér mai ales pentru patria nóstră, şi cu cea mai sinceră bucuriă se înalţă sentimentul credincios în pieptul fiă-cărui locuitor, fără deosebire de religiă şi naţionalitate, al comitatului nostru fidel constituţiei regelui către Majestatea cerésca — când comitetul administrativ al comitatului Braşov a hotărît, cu mare însufleţire în adunarea estra-ordinară ţinută adĭ din incidentul acesta, ca sě esprime prin cel mai călduros omagiŭ la treptele prea înaltului tron al Majestăţii Vóstre manifestarea urărilor de fericire provenite din inimile pline de fidelitate şi omagiale ale tuturor locuitorilor comitatului Braşov, printr'o prea umilită adresă.

Din incidentul acestei dile de bucuriă aducem omagiile nóstre Majestăţii Vóstre Regelui încoronat al Ungariei, care domnesce constituţional, cu binecuvêntare şi glorios, şi care pentru fericirea popórelor prin înţelepciunea sa de domnitor a pus în constituţia nóstră garanţiile desvoltărei patriei nóstre, a esistenţei ei şi basele viitórei ei susţinerĭ.

Sub domnia Majestăţii Vóstre legătura indisolubilă a dreptului de stat între coróna ungară şi între statul ungar, este împodobită cu legătura iubirei şi încrederei împrumutate.

Ér pe Domnul tuturor îl implorăm, ca viéţa Majestăţii Vóstre, care în tóte direcţiunile împarte binecuvêntarĭ, s'o ţină la mulţĭ anĭ pentru binele şi înflorirea imperiului şi a scumpei nóstre patrii, şi sě dea Ceriul Majestăţii Vóstre şi preaînaltei Case domnitóre îndelungată şi deplină mulţumire, fericire şi mărire, şi prin acésta sě rěsplătéscă bunătatea părintéscă întot-déuna dovedită faţă cu supuşii sěi şi cu abundanţă regéscă împărtăşită, şi sě se îndure Domnul Dumnedeu, ca în viaţa Majestăţii Vóstre, care sě se estindă până la cele mai estreme marginĭ ale vieţii, diua aniversară plină de bucuriă a nascerei sě fiă în inima popórelor Majestăţii Vóstre întot-déuna cea mai măréţă sěrbătóre.

Ne închinăm înaintea prea graţiósei feţe a Majestăţii Vóstre.

Ţineţĭ comitatul nostru şi pe locuitorii lui şi pentru mai departe în prea înalta graţiă regéscă.

Din şedinţa comitetului administrativ al comitatului Braşov, ţinută în 9 August 1900.

Maurer Mihaly, camerar c. şi r., fişpan.
Dr. Frideric Jeckel, vice-şpan.

---

de némul meu nu m'am sculat împotriva împěrăţiei, ci vědend něcazul sěracilor locuitorĭ şi obidindu-mě de suspinurile lor şi privind tirănia în care îi ţinea nemilostivirea boierilor, n'am mai putut suferi şi deoparte m'am jeluit la Inaltul Devlet, ér de altă parte ca sě punem mâna pe boierĭ, ne-am sculat cu arme... De aceea, fraţilor, fiţĭ într'o unire cu noi, însě pe taină...“ *)

Vorba cea bună a lui Tudor convinse pe mulţĭ din ei, carĭ şi trecură în partea lui. Până şi o căpetenie a lor, un anume Hagi Prodan, care se îndatorase a prinde pe Tudor, sě alipì de dênsul, descoperindu-i tótă taina şi cuvêntul ce legase cu boierii. Dér alipirea acestui bulgar Hagi Prodan, în care bietul Tudor îşĭ pusese tótă încrederea, avea sě fie în viitor pricina morţei timpurii a marelui erou.

Stăpân peste Muntenia mică, Tudor sě pregătesce a merge asupra Bucurescilor. Orêndu i-se ispravnicĭ în tóte judeţele, puse slujbaşĭ românĭ, cum aţĭ vědut, alungând pe cei grecĭ şi linişti întréga populaţiune, pe care o scăpă de dările grele de dinainte şi de asupririle îndurate. O nouă eră începuse a licări pentru nenorociţii ţěranĭ, carĭ se vedeau mântuiţĭ de asupritorii lor. Inainte însě de a-se pune pe drum, Tudor trimite paşei dela Vidin o scrisóre ca din partea norodului Valachiei în care se jeluesce: „Cum Domnii ţěrei, dimpreună cu boierii grecĭ şi românĭ, unindu-se cu toţii, ne-au prădat şi ne-au despoiat, încât am rěmas numai cu sufletele“. Şi tot în acéstă jalbă el rógă pe Paşă, ca sě mijlocéscă pe la Impěrăţiă, ca ea sě se milostivéscă asupra ticăloşiei nóstre şi sě trimită un om credincios împěrătesc sě vină aicĭ în ţéră, sě cerceteze şi sě vadă nevoile ce le tragem de către acestĭ *lupĭ nemilostivĭ* şi sě ne facă dreptate“. Şi ca întot-déuna Tudor îşĭ sfirşesce jalba încredinţând pe Paşa, că: „ridicarea nóstră este pentru alt-ceva nicĭ într'un chip, decât numai asupra boierilor, carĭ ne-au mâncat dreptăţile nóstre.“ *)

Cum vedeţĭ, dér scopul lui Tudor era de a dovedì, că el nu s'a ridicat numai de florile měrului, nicĭ pentru împlinirea vreunei ambiţiunĭ personale, ci numai binele poporului l'a îndemnat la acésta, şi pentru a nu lăsa loc de bănuială, trimetea jalbă peste jalbă la toţĭ cei în drept. Ceva mai mult!

El trimise o scrisóre şi boierilor Divănaţĭ, în care îi încredinţa de scopul curat al mişcărei sale.

„De capul meu nicĭ n'au plecat, le scria el, fără cât norodul cel dosădit şi amărît al acestei ticălóse ţěrĭ, vědend că stăpânirea sub care sunt încredinţaţĭ i-au adus la cea mai desěvêrşită prăpădenie şi ne mai putând îndura ardimea focului, care l'au pus peste capete, cu toţii într'un gând s'au hotărît sě se scóle“.

In sfirşit, ca sě vedeţĭ şi mai bine ce pricinĭ l'au îndemnat pe Tudor a lua armele şi cât de nobilă a fost ţinta ce urmărea, îmĭ iau voiă a vě mai cita o singură dovadă. E o scrisóre a lui Tudor către prietinul sěu Nic. Văcărescu, cel trimis de caimacamĭ pentru înăbuşirea rěscólei. Rěspingênd învinuirea, că el ar fi pricinuitorul mişcărei, Tudor dice ispravnicului: „Ci pre semne D-ta pre norod, cu al cărui sânge s'a hrănit şi s'a potolit tot némul boieresc, îl socotescĭ nimic, şi numai pe jefuitorii îi numescĭ patrie, şi cum nesocotiţĭ, că pe mine mě categorisese numai tagma jefuitorilor, ér pe jefuitorĭ îi categorisese tóte némurile? Dér cum nu socotiţĭ D-vóstrě, că patria se chiamă norodul, ér nu tagma jefuitorilor, şi cer ca sě-mĭ arăţĭ d-ta, ce împotrivire am arătat eu asupra norodului? Că eu alta nu sunt, decât numai un om luat de norodul cel amărît şi dosădit din pricina jefuitorilor, ca sě le fie chivernisitor în tréba cererei dreptăţilor; ér tagma jefuitorilor, căcĭ nu le place una ca acésta, a ridicat arme de mórte asupra patriei şi a ticălosului norod.“ *)

Faţă cu nisce declaraţiunĭ aşa de sincere, orĭ cine ar fi vědut în Tudor un apěrător fierbinte al drepturilor poporului, atâta vreme nesocotite. Boierii însě nu. Ei se deprinsese a vedea în despoiarea ţěranului un drept al lor, aşa, că mişcarea lui Tudor în ochii lor nu putea trece decât de o încercare tâlhăréscă, cu scop de a-i jefuì pe ei, şi până în diua de adĭ Tudor a rěmas un tâlhar pentru pogorîtorii acelor sugětóre. Se găsiră totuşĭ câţĭ-va boierĭ, românĭ néoşĭ, în inima cărora nu se stinsese încă de tot simţimêntul naţional, carĭ se bucurară în taină de rěscóla lui Tudor şi-i doriau isbândă. Rusiei érăşĭ nu-i plăcŭ de fel purtarea lui Tudor, lucru forte uşor de înţeles pentru o ţéră unde iobăgia a fost şi este în flóre; ceva mai mult, Ţarul îl degradă şi-i luà înapoi medalia Vladimirului, pe care eroul nostru o câştigase cu

---

*) Vedĭ Xenopol, op. cit. vol. V.

*) Vedĭ Xenopol, op. cit. vol. V, pag. 472.

*) Vedĭ Aricescu, Istoria Revoluţiei dela 1821, II p. 74. şi Xenopol cit., volumul V, pag. 474.

Un stat anarchic.

Sub acest titlu „*Constituționalul*“ din Bucurescĭ, vorbind despre uneltirile și îndrăsnelile comitetului macedonean, dice, că acéstă asociațiune de șantagiu și crime pare a dicta astădĭ în Bulgaria, ér autoritatea guvernului bulgar e nulă. Pe acest comitet numit macedo-adrinopolitan îl numesce „N. fr. Presse“ mult mai nimerit „Maffia macedo-bulgara;“ ea se deosebesce de cea siciliană prin aceea, că e o maffiă pe față, care lucréză fără nicĭ o sfială în mijlocul Europei.

In adevĕr — continuă „*Constituționalul*“ — mĕsurile energice luate de guvernul nostru, au avut efectul neașteptat de-a da de gol întregul organism și tótă puterea, de care dispune comitetul macedo-adrinopolitan, și etă cum:

Guvernul bulgar confiscă diarele române, pentru-ca elementele sănĕtóse ale populației bulgare sĕ nu afle nimic despre descoperirile, ce se fac la noi.

De ce procede astfel guvernul bulgar?

Rĕspunsul e limpede: nu-i convine, ca marele public, și în special oposiția din Bulgaria, sĕ cunóscă cele ce se petrec. Décă guvernul bulgar ar avé intenția sinceră de a stîrpi focarul de șantaje și crime, care se numesce comitetul macedo-adrinopolitan, el s'ar folosi de descoperirile, ce se fac la noi, ar contribui la vulgarisarea lor și i-ar veni fórte ușor, ca sĕ dea lovitura de grație disului comitet.

Dér guvernul bulgar procede în sens invers. Nu este óre acésta o dovadă de solidaritate între guvern și maffia macedo-bulgară? Și care e resultatul acestei solidarități séu mai exact complicități, décă nu absoluta lipsă de autoritate a guvernului și crescerea enormă a puterei maffiei?

Ceva mai mult. Guvernul bulgar este așa de anihilat de către comitetul macedo-adrinopolitan, încât acesta a început a dicta pe față. El, comitetul, prin diferitele sale ramificațiunĭ, a decis sĕ lucreze pentru evadarea deținuților bulgarĭ dela noi; el, comitetul, prin diferitele sale ramificațiunĭ, agită ideia unei mișcărĭ a elementului bulgar în România. Acesta e de sigur un serviciŭ de bun vecin. Dér guvernul bulgar? El șede și privesce, nu scie ce se petrece, se teme de maffia sa, séu în realitate e complice cu dênsa, face parte din asociațiune.

Sunt însĕ lucrurĭ și mai grave, fiindcă guvernul bulgar e direct rĕspundĕtor de acestea. E că în Rusciuc o bandă de 4—500 de indivizĭ macedonenĭ fac esercițiĭ militare cu instructorĭ, carĭ fac parte din armata permanentă activă a Bulgariei.

Aceștĭ 4—500 de eroi macedonenĭ, cam au aerul caraghios: dér faptul dovedesce cât de nul și cât de vinovat e în același timp guvernul bulgar.

In scurt, în Bulgaria nu esistă un guvern, anarchia este atotputernică, statul bulgar, creat prin vĕrsarea atât de mare de sânge nobil, și românesc și rusesc, a ajuns a fi guvernat de o asociațiune de rĕu făcĕtorĭ, ér guvernul sĕu este séu absolut nul, séu complice.

In fine „Constituționalul“ esprimă speranța, că starea de lucrurĭ din Bulgaria nu va fi cu putință sĕ fiă tolerată de puterile europene. O sfântă datoriă de a interveni o are Sublima Pórtă, fiind și în interesul ei a face sĕ domnéscă o stare normală în principatul Bulgariei, care stă sub suzeranitatea Turciei și este tributara acesteia.

Adunarea generală a Asociațiunei.

Convocare.

In sensul §§-lor 23 și 26 din statutele „*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*“, se convócă

Adunarea generală ordinară

a Asociațiunii la *Băile-Herculane*, pe dilele de 9 și 10 Septemvre st. n. 1900, pe lângă următorul

Program:

Ședința I.

Duminecă în 9 Sept. st. n. 1900 la 11 óre a. m.

Ordinea de di:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Constatarea delegaților presenți.
3. Raport despre activitatea comitetului central în anul espirat.
4. Alegerea comisiunilor: *a*) pentru esaminarea raportului general; *b*) pentru esaminarea rațiociniului pe anul 1899 și a proiectului de budget pentru anul 1901; *c*) pentru studiarea proiectului de regulament despre înființarea secțiunilor sciințifice și literare, înaintat spre aprobare; *d*) pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor.
5. Propunerĭ eventuale.

Ședința II.

Lunĭ în 10 Sept. st. n. 1900 la 10 óre a. m.

Ordinea de di:

1. Raportele comisiunilor esmise în ședința primă.
2. Propunere relativ le inactivarea secțiunilor sciințifice și literare.
3. Fixarea locului pentru procsima adunare generală.
4. Dispozițiunĭ pentru verificarea proceselor verbale.
5. Inchiderea adunării generale.

*

Disertațiunile se vor ceti în o ședință specială, ce se va ține Duminecă în 9 Septemvrie n. la órele 3. p. m.

Se observă, că eventualele disertațiunĭ și propunerĭ au sĕ fiă presentate în scris presidiului Asociațiunii (în Sibiiu, Strada Morii Nr. 8) cu 8 dile, ér eventualele interpelațiunĭ cu 4 dile înainte de adunarea generală.

Din sedința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 9 August 1900.

I. M. Moldovanu m. p.,
președinte.

Nicolau Togan m. p.,
notar.

Starea lucrurilor în China.

Trupele aliate înaintea Pekingului.

Tótă sĕptĕmâna acésta nu s'a vorbit de alt-ceva, decât despre înaintarea trupelor internaționale aliate spre Peking, capitala Chinei.

De când aliațiĭ au bătut pe Chinesĭ la Peicang și Jang-tsun, drumul lor spre Peking nu mai era greu de făcut. Armata chinesă s'a resfirat în tóte părțile dinaintea armatei internaționale de 30,000. Deja în 8 August aliații au ajuns la Hosivu, c'o di mai târdiu au ocupat Auping, unde au mai stat vr'o douĕ dile. Japonesii au ocupat în 12 August Tungciu, oraș, dela care numai 12 chilometri mai erau până la Peking.

Calea dela Tungciu până la Peking au făcut'o aliații într'o singură di, așa, că — după scirile telegrafice din urmă — trupele internaționale au sosit Lunĭ în 13 Aug. sub zidurile Pekingului.

Firesce, scirile acestea au încă lipsă de confirmare. Mâne-poimâne vor sosì de sigur și amĕnunte despre înaintarea aliaților. De-ocamdată se spune numai atât, că Chinesii din Peking s'au înspăimântat la vestea acésta și se dice, că însușĭ fanaticul principe Tuan și Boxerii au părăsit Pekingul.

*

După tóte acestea, ambasadorii și strĕinii din Peking ar fi ca și mântuițĭ.

Urméză însĕ de aci încolo deslegarea marei întrebărĭ: ce vor face puterile, pentru-ca sĕ priméscă satisfacția cerută și garanțiile pentru viitor? Anglia deja a pus până acum binișor mâna pe China de miadă-di; ea a concentrat armată în Shanghai și păzesce cu ochii 'n patru valea Jang-Ce nu numai contra invasiunilor chinese, ci și contra Europenilor. Pasul acesta al Angliei este privit cu ochĭ rĕi de către celelalte puterĭ.

*

Acum China începe sĕ o dea spre pace. A însărcinat pe diplomatul chines Li-Hung-Ciang sĕ negocieze cu puterile mai întâiŭ asupra unui armistițiu, sub durata căruia sĕ se stabiléscă condițiunile de pace. Se dice, că unele dintre puterĭ ar fi învoite cu acésta, dér mai întâiu ambasadorii sĕ fiă pușĭ în absolută siguranță.

Se crede, că Japonia și America vor lua rolul de mijlocitóre a păcii.

*

Dér se pare, că până se va face pacea cu China, are sĕ trécă încă multă vreme. Intre marile puterĭ a început deja de pe acum sĕ se declare seriόse neînțelegerĭ. Nu numai Anglia se silesce așĭ împlânta piciorul într'o parte a Chinei, dér și Rusia și Japonia încep sĕ se misce puternic. Rusia ține gata 200,000 de ómenĭ înarmațĭ, cu carĭ în tot momentul póte sĕ tragă cu buretele peste planul, de a nu se face nicĭ o schimbare în starea teritorială de adĭ a Chinei. Japonia are gata 25,000, pe carĭ vre sĕ-i transporteze în Coreea, la care rîmnesce de mult.

Situațiunea acésta e destul de grea și complicată și comandantul german Waldersee nu va avé lucru puțin de isprăvit, mai ales décă se va avé în vedere, că puterile n'au trimis fiă-care trupe în numĕr egal, ba unele din ele și-au reservat dreptul de a lucra și procede după cum le dicteză interesul propriu. Așa fiind, Germania, care a luat rolul de frunte în acțiunea contra Chinei, și care s'a angajat mai mult decât tóte celelalte puterĭ, are o posițiune fórte grea, mai ales când nicĭ Rusia, nicĭ Francia și Anglia nu merg și nu jócă în acest mare conflict după cum li-se cântă din Berlin.

Din România.

Crimele bulgărescĭ. — Ultimele descoperirĭ ale justiției.

Guvernul bulgar — scrie „Timpul“ — în rĕspunsul sĕu la nota energică a guvernului nostru, a spus, că nu va lua mĕsurĭ pentru urmărirea culpabililor, decât atuncĭ când i-se va aduce proba vinovăției lor. Noi am spus de-atuncĭ, că dovedĭ avem destule; acum însĕ dovedile găsite în urma stăruințelor harnicilor noștri magistrațĭ, sunt multe și sunt de-o estremă gravitate.

Espunem, mai jos, descoperirile instrucțiunei.

In urma unor destăinuirĭ ale asasinului Dumitroff, au fost arestațĭ studentul dela sciințele de stat, Peteff, și un anume

---

prețul sângelui sĕu. Și într'adevĕr cum putea țarismul, a cărui devisă a fost tot-déuna robirea popórelor, sĕ vadă cu ochĭ bunĭ desrobirea némului român? Cât privesce pe Turcĭ, ei se arătară la început priincioșĭ causei lui Tudor, dér bănuind mai târdiŭ, în urma a tot felul de intrigĭ, că el lucréză în ințelegere cu grecul Ipsilante, pierdură încrederea într'ênsul.

In urma atâtor desilusiunĭ, orĭ cine s'ar fi dat în lăturĭ.

Tudor însĕ nu-șĭ pierdŭ cumpĕtul de loc, ci urmà cu răbdare opera ce începuse; era hotărît a nu se da înapoi și de a dobori cu orĭ-ce preț tóte piedecile, ce 'i se vor pune în cale. Căcĭ Tudor nu se sculase pentru sine, el se sculase pentru desrobirea unui ném întreg, ale cărui drepturĭ erau necinstite de o haită de streinĭ, și pentru împlinirea acestei nobile idei el se credea dator sĕ lupte până la mórte. Tudor nu mai esista ca individ, în el se înjghebase ființa unui popor întreg, care aștepta dela dênsul mântuirea. El nu ținŭ dér sémă nicĭ de ura boierilor grecĭ, nicĭ de disprețul Rusiei, precum nicĭ de îndoiala Porței, ci merse înainte cu fruntea senină și cu cugetul împăcat, că luptă pentru o causă sfântă. Fără a mai aștepta rĕspunsurile Pașilor și ale boierilor divănițĭ, carĭ nu mai veniau, Tudor părăsesce Oltenia, unde lasă pe fratele sĕu cu 12,000 ómenĭ ca sĕ țină liniștea câtă vreme va lipsi, și pornesce spre Bucurescĭ cu o armată alcătuită din țĕranĭ, pandurĭ și arnăuțĭ de ai lui Prodan. Bucurescii erau ținta sa, căcĭ numai în capitala țĕrei, cum am vĕdut, putea sĕ zădărnicéscă de o parte mișcarea grecéscă, ér pe de alta sĕ aducă la îndeplinire desrobirea poporului.

Vestea plecărei lui Tudor spre Bucurescĭ umplŭ firesce de spaimă pe boierii grecĭ. Ei începură a-șĭ încărca averile și a fugi spre munțĭ, care încotro putea.... Negustorii cei marĭ, închipuindu-șĭ că Tudor are sĕ-i despóie de avutul lor, se închiseră, unii prin pivnițĭ, ér cei mai mulțĭ apucaseră și ei drumul spre munțĭ. Toțĭ acești nenorocițĭ, carĭ fugeau de groza lui Tudor, cădură în mânile bandelor de arnăuțĭ și tâlharĭ, carĭ cutreerau țéra în lung și în lat, și carĭ nu numai îi jefuiră de tóte averile, dér atentară și la viéța lor. Cât privesce armata lui Tudor, deși alcătuită din felurite elemente, e vĕdit, că ea n'a făptuit în mersul ei spre Bucurescĭ aprópe nicĭ o crimă, nicĭ un jaf. Ca tóte naturile marĭ, Tudor avea defectul estremelor: pe cât era de bun și de îndurător față cu toțĭ, cu atât era de aspru pentru o abatere cât de mică sĕvêrșită în paguba causei sale. Scopul sfânt ce urmărea trebuia sĕ rĕmână pur și nepătat și Tudor n'ar fi îngăduit nimĕnui sĕ-l calce cât de puțin.

De aci poruncile strajnice, care atêrnau pe capetele ómenilor sĕi și pedépsa cu mórte la cea mai mică călcare a lor. Étă de ce trebue sĕ credem pe cuvênt cele ce se spun asupra jafurilor, pe carĭ le-ar fi făptuit ómenii lui Tudor. Și într'adevĕr este greu a se deosebì, în vălmășagul neorânduelilor de pe atuncĭ, când țéra era bântuită de trupe de tot soiul, și mai ales de zavergiiĭ lui Ipsilant, scopurile ce nutria fie-care; așa, că nu e tocmai lucrul prea din cale afară ca rĕscóla lui Tudor sĕ fi fost amestecată cu a Grecilor și sĕ se fi atribuit trupelor sale jafurile și fărdelegile făptuite de bandele streine. Un singur esemplu, pe care îl împrumut dela un scriitor neiscălit de pe acea vreme, ne va da o idee, de felul cum ințelegea Tudor sĕ facă a-se respecta poruncile sale pe de o parte, ér pe de alta și de numĕrul jafurilor făptuite de trupele sale.

Pe drumul Bolintinului, un nenorocit de pandur merse de jefuì nóptea o casă a unui țĕran; țĕranul la diuă venì de se plânse lui Tudor, care poruncì sĕ se găséscă pandurul negreșit, pe care îl și găsiră. Adus cu tóte lucrurile luate dela țĕran, Tudor le înapoià păgubașului, ér pe pandur poruncì sĕ-l spândure la minut.

Astfel stăpânea Tudor, ne spune acel scriitor, pe pandurii lui, carĭ n'au jefuit pe nimenĭ, și rĕu unii din scriitorĭ dic, că pandurii au jefuit: toțĭ nu sciu nimic“.*)

In diua de 10 Martie, opt-spre-dece dile dela rĕsculare a sa, Tudor sosesce la Ciorogărla și tăbărà aci înainte de a intra în Bucurescĭ. El trimite orășenilor o proclamațiă, prin care îi încredințéză de curățenia gândului seu și îi rógă a se ținé liniștițĭ, că nu le va face nicĭ un rĕu. In vremea acésta caimacam la Bucurescĭ era Costache Negri. După mórtea lui St. Șuțu, întêmplată la 19 Februarie 1821, Pórta numise în locu-i pe Sc. A. Calimach, care era caimacam și peste Moldova. Părêndu-i-se însĕ fanariotului, că Moldova era mai bună la stors, el rĕmase acolo și în Muntenia trimisese ca locțiitor pe Costache Negri. Puterea armată, în numĕr de 2000 ómenĭ, se găsea pe mânile a doi căpitanĭ ai gar-

---

*) Vedĭ artic. anonim din „Revista“ lui Tocilescu.

Spirea Alexoff, băcan din calea Moşilor. Dumitroff declarase, că aceştĭ doi sunt *complicĭ la asasinarea lui Mihăileanu* şi că l'au pus la cale, ér Trifanoff, complice la asasinarea lui Fitowski, declarase, că aceştĭ doi fac parte din comitetul secret bulgar din capitală şi că ei ţin corespondenţă cu Boris Sarafoff, şeful comitetului revoluţionar din Sofia.

Numĕróse *confruntărĭ* s'au făcut la instrucţiă între *Dumitroff*, *Trifanoff*, *Peteff şi Alexoff*. Dela început *Peteff* a făcut declaraţiunĭ complete, din care reiese culpabilitatea şi complicitatea lui, atât la asasinarea lui Mihăileanu, cât şi în celelalte agitaţiunĭ bulgărescĭ. Alexoff însĕ tăgăduia cu un cinism revoltător. Pus faţă în faţă cu Trifanoff, acesta l'a povĕţuit sĕ spună tot, ca sĕ-şĭ uşureze situaţia; în cele din urmă Alexoff s'a convins şi a făcut şi el declaraţiunĭ complete.

Alexoff, între altele a *mărturisit, că corespondenţa cu Boris Sarafoff o are ascunsă la locuinţa lui* din calea Moşilor. Imediat s'a făcut aci o descindere şi *s'a descoperit în fundul curţii ingropată* o cutiuţă de fer cu numĕróse şi preţióse scrisorĭ, adresate lui Burlacoff şi Iconomoff de către Boris Sarafoff, de către colonelul comandant al garnisónei din Rusciuc, de Covaceff, Capceff şi de altĭ membri ai comitetului revoluţionar bulgar, carĭ ocupă înalte posiţiunĭ oficiale la Sofia. Iconomoff şi Burlacoff dăduseră aceste preţióse acte în păstrarea lui Alexoff, când au părăsit România.

Scrisorile fiind traduse, s'a constatat, că conţinutul lor este de'o estremă gravitate; *s'a descoperit aci întréga întocmire a planului ucidereĭ lui Fitowski, schiţarea câtor-va proiecte de asasinare a câtorva Românĭ de frunte şi proiectul pentru omorîrea lui Trifanoff.*

Trifanoff, implicat în omorul lui Fitowski, e un *instrument al comitetului revoluţionar*. Atuncĭ, pentru-ce sĕ fiă ucis? Etă explicaţia. Când a fost arestat Trifanoff, ca sĕ-şĭ uşureze vina, a comunicat poliţiei şi justiţiei nóstre lista tuturor membrilor comitetului revoluţionar din Sofia; din acea clipă el a fost condamnat sĕ péră.

Printre scrisorile din cutiuţa de fer este una semnată de colonelul comandant al garnisónei din Rusciuc, care *ordonă lui Stoian Dumitroff sĕ omóre pe Trifanoff*, care se afla arestat la Văcărescĭ. Patrioţii bandiţĭ aleseră pentru mórtea lui Trifanoff *otravă, care sĕ-i fiă dată în mâncare la penitenciar* şi astfel sentinţa comitetului sĕ fiă esecutată. Graţiă însĕ descoperirei acestei scrisorĭ, Trifanoff a fost scăpat.

Etă acuma, cum s'a găsit otrava trimisă din Sofia:

Alexoff, luat de scurt de judecătorul de instrucţiă, a rĕspuns, că otrava o are acasă în cutia mesei. Aséră pe la órele 7 judecĕtorul de instrucţiă a făcut o nouă descindere la băcănia lui Alexoff din calea Moşilor. Fratele lui Alexoff nu voia sĕ spună unde este otrava. In cele din urmă a spus, că a aruncat'o în latrină. Un ţigănuş vĕndĕtor de ḑiare, s'a băgat în latrină şi a scos imediat cutia. S'a constatat, că în cutiă era otravă.

Dumitroff voia — cum am spus mai sus — sĕ omóre cu otravă pe Trifanoff, prin mijlocirea spălătoresei penitenciarului Văcărescĭ. Planul însĕ a fost aflat erĭ. S'a mai descoperit de asemenea, că nisce Bulgarĭ din comitetul din Bucurescĭ *încercau sĕ facă cu putinţă fuga din închisórea dela* Văcărescĭ a lui Dumitroff şi Boiceff.

Spre a termina, vom spune, că *Covaceff* este *secretarul comitetului revoluţionar* din Sofia şi redactor al ḑiarului *„Reforma“*, organul autorisat al lui Boris Sarafoff. Er *Capceff* este *încasatorul comitetului revoluţionar bulgar* şi însărcinat sĕ smulgă banĭ dela Românii din Sofia prin crime şi şantagii criminale.

Multe din scrisorile descoperite la Alexoff sunt scrise de aceştĭ doi adjutanţĭ ai lui Sarafoff.

Dovedile acestea vor fi comunicate, împreună cu altele, guvernului din Sofia.

Presa streină şi nota guvernului român.

Presa streină, ocupându-se de conflictul româno-bulgar, se esprimă în termenĭ forte bunĭ pentru România.

Aprópe tóte ḑiarele găsesc, că guvernul român are tot dreptul sĕ procedeze cu cea mai mare energiă în contra Bulgarilor.

Aşa diarul *„Giorno“* din Roma comentând nota trimésă de guvernul român către puterĭ şi către tripla alianţă, spune, că nu e prima óră când România cere asigurărĭ în contra Bulgariei, dér până acum a fost înzadar.

„Giorno“ crede, că de astă-dată representanţii Italiei, Germaniei şi Austriei în Sofia vor sci sĕ se impue.

De asemenea şi ḑiuarul *„Neue Freie Presse“* din Viena, vorbind de complotul bulgar şi de nota guvernului român, spune, că puterile trebue sĕ sprijinéscă în mod energic pe România în contra Bulgariei.

De alt-fel dreptatea causei României este recunoscută de tótă lumea politică, şi guvernul român îşĭ va face datoria pe deplin în acéstă privinţă.

Meetingul studenţilor.

Am anunţat, că alaltaséră s'au întrunit studenţii la Asociaţie, în vederea meetingului de protestare, care se va ţiné Dumincă, în contra asasinilor bulgarĭ.

La intrunirea de alaltaséră s'a ales un comitet compus din d-nii C. Brăescu, Luca Russu, Const. Naum, S. Corbeanu, Arteni şi L. Niculescu, care a fost însărcinat cu lucrările pregătitóre pentru acest meeting.

Comitetul s'a întrunit Vinerĭ diminéţă şi a stabilit următórele:

1) Lansarea unui manifest către cetăţenii Capitalei. Manifestul a fost redactat şi dat la tipar.

2) Scóterea unui numĕr unic de ḑiar intitulat: *„Jos Asasinii!“*

3) S'a stabilit programul meetingului.

4) S'a hotărît invitarea la acest meeting a pressei, a Ligei culturale şi a tuturor societăţilor din capitală.

5) S'a hotărît ca, pentru buna ordine a manifestaţiei, toţĭ cei carĭ vor vroi sĕ ia cuvêntul, sĕ se înscrie mai dinainte la d. C. Brăescu, strada Ştirbei-Vodă Nr. 30.

Toţĭ studenţii vor purta cocardă tricoloră la butonieră.

Studenţii şi societăţile, cu drapelele în doliu, se vor întruni la órele 9 diminéţa în grădina Cismegiŭ, de unde vor porni într'o manifestaţiă grandiósă şi pacînică până la şosea.

SCIRILE ḐILEI.

5 (18) August.

☞ *Din causă, că legea pentru rĕpausul de Dumineca (art. de lege 13 din 1891) prescrie rĕpausul şi pentru ḑiua de Sf. Stefan, ce cade poimâne, în 20 August calendarul gregorian,* ***numĕrul proxim al foiei nóstre va apăré numai Marţĭ séra.***

Cărţĭ postale confiscate. Prin librăriile săsescĭ din Braşov şi Sibiiu se vindeaŭ în numĕr mare nisce cărţĭ postale ilustrate cu chipul lui *Roth*, unul din capii mişcărilor săsescĭ dela 1848. Şovinismul maghiar privea cu ochĭ rĕi la acésta şi gazetele ungurescĭ au început sĕ sbiere ca eşite din minţĭ, că prin astfel de cărţĭ postale ilustrate „se vatĕmă sentimentul naţional maghiar“. Sbieretele lor au avut resultatul că organele poliţienescĭ, au confiscat ḑilele aceste sute şi sute de cărţĭ postale provĕḑute cu chipul lui L. Roth, atât în Sibiiu, cât şi în Braşov. La librăria d-lui Hiemesch din Braşov au fost confiscate peste 200 de bucăţĭ prin comisarul de poliţiă Reinisch şi s'a pornit tot-odată cercetare contra d-lui Hiemesch.—Aşa gândesce regimul „legii, dreptului şi dreptăţii“ sĕ salveze „statul naţional maghiar“. Ceva mai ridicol nicĭ că se póte închipui!

Adunărĭ culturale. Despărţĕmêntul *Oraviţa* al „Asociaţiunii“ îşĭ va ţiné adunarea în 2 Septemvrie n. în Sasca-montană. — Despărţămêntul *Beiuş* al „Asociaţiunii“ îşĭ va ţiné adunarea în 2 Sept. n. în Rogoz.

La aceste adunărĭ e de dorit sĕ ia parte cât mai mulţĭ Românĭ, bărbaţĭ şi femei.

Tempestate. Se scrie, că în ţinutul Beiuşului s'a descărcat erĭ o furtună groznică împreunată cu tunete şi grindină. Viile şi cucuruzele comunelor Negrilescĭ, Tataifalva, Tarkany, Dragoneştĭ şi Mezeş sunt nimicite. In Mezökö au fost lovitĭ de fulger pe câmp doi muncitorĭ.

Mulţămită. Subsemnatul mĕ simţesc plăcut, îndatorat a mulţămi publice D-lui George Stoica, de present contabil în Bucurescĭ, care a dăruit bibliotecei Agenturei Asociaţiunei din comuna nóstră Tohanul-vechiŭ, 28 de cărţĭ alese. De-asemenea d-lui George G. Pandrescu, care a dăruit 6 cărţĭ şi 2 broşurĭ; d-lui Spiridon Boita şi d-sale d-lui Beniam Popa, carĭ au dăruit cât eocarte bibliotecei nóstre. In numele poporului pentru care s'a înfiinţat şi acésta bibliotecă, rog pe toţĭ acei P. St. Domnĭ, carĭ doresc luminarea şi înaintarea lui a contribui fie cu cărţĭ fiă cu broşurĭ seu ḑiare la augmentarea acestei bibliotecĭ, lucru pentru care noi păstrându-le amintirea, le vom fi şi forte mulţămitorĭ. — Tohanul vechiŭ, la 15 August 1900. *Mois Brumboiŭ*, preot gr. cat., preşed. Agenturei.

Foc din trăsnet. Sâmbăta trecută după amiaḑĭ — scrie „Bun. Econ“. — s'a descărcat asupra Orăştiei şi ţinutul ei, ca şi pe la Deva, Geoagiu, etc., o furtună năprasnică, cu plóie colosală, fulgere şi trăsnete. In Orăştie un trăsnet puternic a lovit în colţul şurii dela casa Nr. 34 în drumul ţerii (peste drum dela şcóla română) cu atâta tăriă, că întreg oraşul s'a sguduit şi fie-care om credea, că aci în a lui casă a trăsnit unde-va. Şura a luat foc îndată, şi deşi ploua ca vĕrsând cu ciubărul, a ars întrégă. In şură se aflau mai mulţĭ husarĭ şi în grajd caii lor, carĭ însĕ au scăpat numai cu spaima cea mare.

Un apel către editorii şi autorii de opurĭ. Dela *Arad* primim un apel dat de comitetul central al „Reuniunei învĕţătorilor românĭ dela şcólele poporale confesionale ort. din protopopiatele aradane I—VII“ şi subscris de d-l profesor Teodor *Ceontea* preşedinte şi Florian *Cióra* bibliotecar. Apelul e adresat tuturor Românilor de bun simţ, ér în special d-lor autorĭ şi editorĭ de cărţĭ, rugându-se: „sĕ se îndure a dărui bibliotecei amintitei reuniunĭ câte-un esemplar din rodul spiritual, ce li-a ajutat Dumneḑeu sĕ creeze, asigurându-i, că pentru acéstă tineră reuniune fiă-care donaţiune va fi considerată de un talant, care-şĭ va aduce ródele sale îndecite“. Opurile sunt a se trimite la adresa preşedintelui Teodor Ceontea profesor (seminarul diecesan). — Recomandăm căldurosului sprijin al binevoitorului public român acest apel.

Nou oficiu postal. Cu ḑiua de 15 n. c. în comuna *Dras*, s'a înfiinţat un nou oficiu postal. Tot ce este de trimis acolo, e a se adresa: posta Dras per Caţa.

Rapiţa. Ministrul român al domeniilor a făcut o statistică asupra producţiunei rapiţei în România anul acesta. Anul curent au fost sĕmĕnate cu rapiţă în România 248.434 de hectare. Producţiunea totală se ridică la 2.715,303 hectolitri. Valórea producţiunei acestei rapiţe trece peste 27 de milióne.

Un conducĕtor de tipografiă, cu praxă şi pregătirĭ bune, doresce a se angaja la vre-una din tipografiile din Transilvania, séu România. A se adresa la administraţia ḑiarului nostru.

Concerte. Musica orăşenéscă va cânta mâne şi poimâne, în 19 şi 20 l. c., la hotel

---

dei de arnăuţĭ: Iordache şi Sava. Cel dintâiu bulgar, al doilea grec de origine şi de suflet era viclén, ca şi Domnul pe care îl slujia, unul din acei Grecĭ, ce nu înţelegea a pierde folósele materiale, de orĭ unde ar fi venit ele.

A doua di dela proclamaţia trimésă dela Ciorogârla, Tudor întră în Bucurescĭ cu 5000 de ómenĭ, în strigătele de veseliă ale mulţimei. Sava cu ai lui se retrase la Mitropolie, care era întărită. Cum însĕ Tudor nu voia sĕ dea de bănuit nimĕnui, căcĭ mulţĭ îi atribuiau scopurĭ ascunse, între'altele, că ar fi aliat lui Ipsilant, el puse de chiămă tot norodul, precum şi pe boierii rĕmaşĭ şi pe grecul Sava, la o întâlnire, unde el spuse pe cinste, că „n'a venit cu nicĭ o rĕutate asupra Bucurescilor, ci numai în scop de a scăpa acest oraş de furia trupelor eteriste“. Apoi îi îndémnă pe toţĭ „a îmbrăţişa causa sa, şi mai vêrtos pe boierĭ de a se uni cu obştescul norod, ca sĕ înceteze orĭ-ce jaf şi orĭ-ce nedreptate, ce au cercat până acum“. Mai invită pe norodul „sĕ vină sub stégul sĕu, ca el sĕ-i scape de rĕspunderea dăjdiilor, cât şi de celelalte dărĭ şi orânduelĭ, cum şi jafurile vor lipsì cu totul, aşa, că vor înţelege ei înşi-şĭ scăparea robiei întru care s'au aflat până acum“!

De mult nu mai audise poporul nisce cuvinte atât de dulcĭ, carĭ erau un balsam la suferinţele ce induraseră până atuncĭ şi toţĭ erau nedumeriţĭ şi se întrebau cu mirare, décă cele audite cu urechile lor erau cu putinţă. Duiósele cuvinte ale lui Tudor înduplecară până şi pe boierĭ, carĭ erau românĭ, căcĭ ei recunoscuseră în Tudor un apĕrător al lor împotriva lui Ipsilant. Câteva dile după acéstă întêmplare, ei îi dĕdură o carte de adeverire, prin care recunosceau, că pornirea dumnealui slugerul Tudor Vladimirescu nu este rea şi vătĕmătóre, nicĭ în parte fie-căruia, nicĭ patriei, ci folositóre şi isbăvitóre, pe care ca pe unul de binele ţĕrii voitor şi de trebuinţă obştei norodului, l'am primit tótă politia Bucurescĭ cu drag şi cu braţele deschise...“. Faţă cu acéstă bună primire din partea orăşenilor, nicĭ Tudor nu se lăsa mai pe jos. El dete aspre poruncĭ ómenilor sĕi, oprindu-i de a face cea mai mică supĕrare orăşenilor, ci de nu, cu cumplită pedépsă îi va pedepsi. Mai dete alte poruncĭ prin care dă voiă locuitorilor, „că orĭ unde vor găsì un pandur sĕu arnăut, că jefuesce casa cuiva, de nu-i vor puté prinde vii, slobodĭ sunt sĕ-i împusce şi morţĭ sĕ-i aducă la dênsul“. Orânduì şi ispravnicĭ prin împrejurimile Bucurescilor, ér pe ispravnicul de Ilfov îl însărcinà sĕ-i îngrijéscă armata cu cele trebuincióse.

Pe când Bucurescii erau astfel ocrotiţĭ de Tudor, o scire furtunósă venì sĕ turbure liniştea generală. Ipsilante, cu eteriştii lui, erau în ajun de a se asvârlì asupra oraşului. De-ocamdată se aşeḑase în Târgovişte, de strîngea la oştĭ şi arunca la birurĭ peste birurĭ şi zaharele peste zaharele pe spinarea bieţilor ţĕranĭ. Nouĕ ḑile după venirea lui Tudor sosesce şi Ipsilante în Bucurescĭ şi tăbără la Colentina. Spaima orăşenilor fù nemărginită, căcĭ nu sciau singurĭ ce se mai crédă. La Mitropoliă era Sava cu ai lui, la Cotrocenĭ Tudor cu trupele sale, ér la Colentina Ipsilante cu eteriştii: trei armate duşmane în acelaşĭ oraş! Bieţii locuitorĭ, carĭ erau într'o mare nedumerire, pe de o parte se temeau ca se nu isbucnéscă vre-o luptă între eteriştĭ şi Tudor, care sĕ se verse peste capul lor, ér pe de alta tremura sĕ nu vină Turcii în ţĕră, pentru potolirea acestor rĕscóle şi sĕ-i pedepséscă tot pe ei. Dér de luptă nicĭ că putea fi vorba între Tudor şi Ipsilante, căcĭ şi unul şi altul se îndoia de puterea fie-căruia. Afară de acésta Tudor jurase orăşenilor, că nu va vĕrsa o picătură de sânge câtă vreme va fi în mijlocul lor. Fiind-că acéstă stare de lucrurĭ nu putea sĕ mai dăinuéscă, Tudor plănuì sĕ îndepărteze pe Ipsilante cu o vorbă bună, séu cel puţin sĕ-i afle tainele ce avea. Se duse dér cu 50 de pandurĭ în cortul lui Ipsilante. Grecul îl primì bine, apoi îl întrebà: Arhon Sluger, câtă oştire ai? Am cu mine aci 13,000 de ómenĭ şi la Craiova cu frate-meu 12.000. Grecul îl bătù viclenesce pe umerĭ şi îi ḑise: Bravo, Arhon Sluger! mĕ bucur! Atuncĭ şi Tudor întrebà pe grec: Excelenţa Vóstră cu câtă oştire aţĭ venit, căcĭ mie mi s'a ḑis, că ai sĕ viĭ cu 60,000 oştire regulată muscăléscă. Nu am venit cu oştire, rĕspunse grecul cu înfumurare, ci am venit cu poruncĭ. Tudor îi ḑise sĕ vedem şi eu acele poruncĭ. Tu nu eştĭ vrednic a vedea poruncile mele! Tudor se simţì forte atins la aceste cuvinte îndrăsneţe ale fanariotului şi se rĕstì la dênsul: Décă eu în ţéra mea cu 24 miĭ oştire, nu sunt vrednic sĕ vĕd poruncile Măriei Tale, rĕmâi sănĕtos! In laconismul sĕu obicînuit se ḑice, că Tudor ar fi ḑis la sfîrşit: „In Grecia este locul Grecilor, ér nu în ţéra românéscă al Românilor“.*)

(Va urma).

---

*) Vedĭ Xenopol, op. cit., vol. V.

„Pomul verde“. Intre alte piese mâne se va cânta şi „Visul unui reservist“, de Ziehrer. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea 60 banĭ.

— Adĭ, mâne şi poimâne un taraf de lăutarĭ din Abrud sub conducerea măestrului lor Iosif Schebor, vorĭ cânta dela 2–6 óre d. a. la restaurantul „Elisium“ din Nou ér séra dela 7$^{1}/_{2}$ óre la Hotel Orient Nr. 1.

Contribuirĭ în scop de binefacere.

Colecta făcută în Rotbav **pentru masa studenţilor românĭ din Braşov** prin d-l paroch *Ioan Leucescu* umblând din casă în casă în mai multe rêndurĭ, a resultat următórele sume:

1) Ioan Leucescu paroch 4 cor. 20 b., 2) G. Radu sen. plugar 4 cor., 3) G. Fulea învĕţ 2 cor., 4) I. Leuca plug. 1 cor., 5) Nic. Muntean plug. 1 cor., 6) I. Radu plug. 1 cor., 7) I. Boşorogea plug. 1 cor., 8) G. Şolcă plug. epitrop 1 cor., 9) Ioan Stoica învĕţ. pens. 1 cor., 10) Zosim Leucă plug. 50 banĭ., 11) G. Gligor plug. 50 b., 12) Andreas Guth, hotelier 50 b., 13) P. Rusu 60 b., 14) G. Pitiş plug. 40 b., 15) Iosif Blaga plug. 40 b., 16) George Puşcaş jun. plug. 40 b., 17) George Burete plug. 40 b., 18) Toma Brescan plug. 40 b., 19) Achim Gabor plug, 40 b., 20) G. Paclea jun. plug. 40 b., 21) V. Stoica plug. 40 b., 22) Nic. Baicu plug. 40 b., 23) Zinovia Morariu cond. asilului 40 b., 24) Tănase Inache plug. 40 b., 25) Dumitru Căţian plug. 40 b., 26) Ioan Bordean plugar 40 b., 27) Ioan Tubi ferar 40 b., 28) Ios. Burete plug. 30 b., 29) Ioan Bârsan plug. 20 b., 30) George I. alui George 20 b., 31) Vasile Vlad plug. 20 b., 32) Nic. Pitiş plug. 20 b., 33) Nic. Vasilcoiŭ jun. ḑiler 20 b., 34) Nic. Sebenĭ plug. 20 b., 35 Vas. Vidrea măestru cismar 20 b., 36) Ioan Ciucu jun. ḑiler 20 b., 37) Dumitru Nistor ḑiler 20 b., 38) Ioan Ciucu sen. 20 b., 39) I. Baicu plug. 20 b., 40) Maria Iorga vĕd. sĕracă 10 b., 41) Reveica Gabor vĕd. sĕracă 10 b., 42) Ioan N. Croitor plug. 10 b., 43) Nic. Cirica plug. 10 banĭ.

Suma 26 cor. 70 b., douĕ-ḑecĭ şi şése cor. şi 70 banĭ.

Priméscă d-l colectant şi toţĭ contribuenţii cele mai vii mulţămite.

Direcţ. scólelor medii din Braşov.

Din Sibiiu ni-se scrie: La *fondul vĕduvelor şi orfanelor meseriaşilor românĭ* din Sibiiu, numit şi al *iubiţilor rĕposaţĭ*, creat de „Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiiu“, în loc de cunună peritóre s'au încassat în memoria rĕposatului jurist *Moga* dela d-nii: L. R. Prăşcan, Valeriu Tăbăcariu, jurist, câte 2 cor.; N. Moisin, măsar, Selişte, I. F. Zacharides, compactor, D. Mosora, învĕţ. Sĕlişte, Vic. Tordăşianu şi Elie Dopp, inginer, câte 1 cor.

— In memoria secretarului Dr. I. *David*: Dr. Vasile Dan de Apşa, Dr. Stefan Rozvan, candidaţĭ de adv., Ioan Aleman, silvicultor, Nic. Vătăşan prof., Pavel Cotoţ, funcţ. cons., Cornel Simu, funcţ. la „Albina“, Vic. Tordăşianu, câte 1 cor. — Pentru rĕposatul fost director şcolar în Avrig Ioachim *Băcilă*: d-l Ioan Cândea, funcţionar în Bucurescĭ 4 cor. 70 banĭ (5 Lei); pentru rĕposata *Elena Ţarcă*, din Sibiiu, d-l Nicolae Roşca, măestru măcelar 1 cor., şi pentru clericul absolvent *Iuliu Neamţu* din Dobra d-l Ioan Rebega, funcţ. la „Albina“, contribue 1 cor. Fondul adĭ numĕră 450 cor. 81 banĭ.

Petrecerĭ.

Betlean, (S.-Dăbâca) 1900.

În 12 Iulie n. c. s'a ţinut în Betlean (comit. Solnoc-Dăbâca) îndatinatul „bal filantropic“ în favorul bisericei şi şcólei. Deşi timpul a fost nefavoritor pentru scopul nostru, — căcĭ a plouat în torenţĭ atât în ḑiua petrecerei, cât şi înainte cu câte-va ḑile, — totuşĭ s'a presentat un numer frumos de óspeţĭ, chiar şi de prin depărtărĭ. Deşi nu mulţĭ au putut participa, noi totuşĭ suntem mulţămiţĭ cu resultatul atât moral, cât şi material. Sperăm însĕ, că în anul viitor la acelaşĭ timp érăşĭ ne vom revedé şi atuncĭ vom fi în numĕr şi mai mare.

Venitul material a fost frumuşel. Au întrat la cassă 81 fl. 70 cr., din carĭ subtrăgêndu-se spesele au rĕmas *venit curat 37 fl. v. a.*

Cu suprasolvirĭ marinimóse au binevoit a contribuit următorii D-nĭ: Dr. Al. Cherestéş, adv. Deşiŭ 3 fl., Dr. Iuliu Chitul, medic în loc 1 fl., Gajzágó Vilmos, protopretor în loc 1 fl., Dr. Emil F. Negruţiu, medic în Blaşiŭ 3 fl., M. O. D-n Greg. Puşcariu, protopop în loc 1 fl., Sim. Moldovan, înv. pens. în loc 1 fl., Ioan Moldovan, protop. în Aschileu 1 fl. 40 cr., Iuliu Moldovan, notar în Lăpug 2 fl., Ioan Vescan, notar în Ţioltiur 2 fl. 70 cr., Ilie Mircea, papucar în Blaşiŭ 1 fl. 10 cr., Bárány Bálint, comerciant în loc 1 fl. 50 cr., Imrech Domokos, jude de cerc în loc 80 cr., Polonyi N. János, comerciant în loc 50 cr., Vas. Candrean, supra-vigil silvan, Telciŭ 20 cr., Pavel Sălvan, preot în Ciaba 40 cr., Dum. Man, notar în Zagora 40 cr., I. Murĕşan, posesor în Cheţiu 60 cr., Ioan Pop, teolog abs. în Teurea 40 cr., Paul Chita, preot în Romuli 40 cr., Gavriil Marţian, preot în Ganciŭ 40 cr., Dr. Bodea, Giurgeşcĭ 10 cr., Szetlach J. 10 cr., I. Botean, preot Nuşfaleu 10 cr., Nic. Işan, papucar în loc 10 cr.

Priméscă decĭ On. contribuitorĭ şi pe calea acésta mulţămirile nóstre cele mai ferbinţĭ.

Din încredinţarea comitetului arangiator:

Ioan Diugan,
învĕţător — notar.

*

Concert. In 2 Septemvre st. n., când se va ţiné adunarea despĕrţĕmêntului Beiuş al Asociaţiunei, se va arangia în *Rogoz* şi un concert cu următorul program: 1) I. Vorobchieviciu: „O prea sfântă“, cor bărbătesc esecutat de corul tinerimei din Beiuş organisat pentru festivităţile despĕrţĕmêntului „Asociaţiunei“ sub conducerea d-lui Al. Thira învĕţător în Şeitinĭ. 2) G. Coşbuc: „Duşmancele“ decl. de d-ra A. Chiorean. 3) N. Ştefu: „Uită mamă“, cor mixt. 4) D. Bolintinean: „Mihnea şi baba“, decl. de d-l A. Papp cl. VIII. 5) Mendelsohn: „Al vênătorului bun rĕmas“, cor bărb. 6) I. Papp: „Otravă de hârciogĭ“, dialog predat de d-şóra Valeria Maior şi d-l M. Man teolog. 7) Mendelsohn: „Dulcĭ cântărĭ“, esec. de d-nii: A. Thira şi I. Maiorescu stud. în drept. 8) G. Şorban: „Mai am un singur dor“, cor mixt.

Teatru: „Sărăciă luciă“, com. pop. cu cântece într'un act de Iosif Vulcan. Persónele vor fi representate prin: M. Bolcaş, V. Maior, E. Pappluca, A. Chiorean, M. Cosma şi G. Nestor. Se petrece într'un sat în Bănat. Intrarea 1 fl. de pers., 3 fl. de familiă. Pentru popor 30 cr. Oferte marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor chita pe cale diaristică.

*

Inteligenţa română din Giurgeu învită la petrecerea de vară, care o va arangia în Giurgeu Marţĭ la 15 (28) August 1900 în şcóla gr. cat. din comuna Corbu (Gyó-Holló). Venitul curat este în favorul bisericei române din Gyó-Szt.-Miklós şi a şcólei gr. cat. din Corbu. Inceputul la 7 óre d. a.

Pentru comitetul arangiator: Elie Câmpeanu, preşedinte, Ioan Dobreanu, vice preşedinte, Ales. D. Donescu, notar. Greg. Trifu, cassar; Aurel Nicolescu, controlor. Membrii în comitet: Drd. Nic. Musca, cand. adv., Michail Dobrean, stud. univ. Octavian Tăslăuan, stud. univ., Emil Precup, stud. abs. Intrarea: de persónă 2 cor., de familiă 4 cor. Suprasolvirĭ şi orĭ-ce oferte marinimóse pentru biserică se vor chita cu mulţamită publice. Obs. Pentru încuartirare şi beuturĭ se îngrijesce comitetul, de mâncărĭ au a îngriji d-nii participanţĭ.

*

Din Câmpiă, 17 August 1900.

Petrecerea din Mociu. In séra de 12 August n. c. comitetul despărţămêntului XV (Mociu, al Asociaţiunei a arangiat o petrecere, al cărei venit a fost destinat în folosul despărţĕmêntului. Cu mult dor aşteptam séra de 12 August, ca sĕ ne întêluim fraţĭ de acelaşĭ sânge; sĕ arătăm şi noi că trăim, sĕ vedem şi pulsul filantropic al inteligenţii nóstre din Câmpiă, pe care il reclamă împrejurările timpului.

Fiind timpul cam nefavorabil, ne era témă, nu cumva petrecerea sĕ rĕmână nesuccésă, căcĭ sosiră órele 7 şi în sală abia erau câţĭ-va tinerĭ. Dér nu trecŭ timp de o oră şi sala spaţiósă a hotelului „Central“ se împlù de o cunună fórte frumósă de domnĭ şi dame din tóte clasele societăţii române, veniţĭ din depărtărĭ destul de marĭ, încât pe toţĭ ne-a surprins numĕrul cel mare al óspeţilor. Petrecerea a fost la culme animată.

Petrecerea s'a început cu „Ardeleana“ la care am vĕḑut înşiraţĭ tinerĭ şi bĕtrânĭ în numĕr mare. In pausă musica a amusat publicul cu mai multe cântărĭ naţionale şi s'au rostit şi toasturĭ însufleţite. După pausă s'a continuat dansul cu aceeaşĭ animaţiă. Jocurile de colónă au fost dansate de câte 60 părechĭ. Una avem sĕ regretăm cu toţii, anume că costumul nostru naţional n'a fost representat de loc. Pentru-ce părăsesc óre d-şórele nóstre acel port frumos, care e invidiat şi de strĕinĭ? Cred dóră, că portul naţional „a eşit din modă?“ Acésta a se crede ar fi cea mai mare greşală, căcĭ ceea-ce e naţional nicĭ-odată nu e permis sĕ „iese din modă“. Domnişórele române trebue se ţină la portul naţional întocmai ca şi la limba naţională.

Publicul era variat, protopopĭ, preoţĭ, medicĭ, advocaţĭ, teologĭ, învĕţătorĭ universitarĭ, studenţĭ de gimnasiu etc.

Dintre dame amintesc pe d-nele: Susana Moldvan (Cătina), Aurelia Dan (Mociu), Maria Bozac (Budatelec), N. Ciuca (Mociu), Ana Russu (Tothaza), Aurelia Dănilă (Budatelec) D-na Engel (Mociu), Cosma (Feiurd), Elena Deac (Tothaza), Filipan (Năssal), Morar (Juriu), Leoca (Sàmboteleo), Mureşan (Imbuz), Peter (Petea), Bozac (Sâmboteleo), Soponescu (Budatelec) şi pe gentilele d-şóre: Camila Moldovan, Amalia Fulea, Augusta Cosma, Valeria Bighian, Lucreţia Leoca, Aurelia şi Elena Morariu, N. Dănilă, Bozac, Mariţi Soponescu, Filipan, surorile Moga, Peter. Miţi Deac şi alte multe frumuşele şi drăguţe.

Peste tot tineretul şi-a petrecut fórte bine, aşa că abia ḑiua la 6 óre s'a depărtat publicul. Comitetului despărţĕmêntului nostru îi doresc împreună cu întreg publicul ca sĕ mérgă înainte pe calea începută cu tot mai mult succes; cam grea este calea, dér mai uşóră are sĕ fiă, deórece ţelina s'a spart şi sperăm sĕ devină un agru fructifer.

ic.

Convocare.

In înţelesul §-lui 25 din Statutele *„Reuniunei învĕţătorilor greco-catolicĭ din Archidiecesa gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş“* şi a conclusului luat în şedinţa din 12 Iunie 1900 a comitetului central al Reuniunei (p. 5), — adunarea generală se va ţiné în *18 şi următórele ḑile a lunei lui Septemvre n. 1900*, la care în sensul §-lui 26 al statutelor, se convócă: *a*) membri comitetului central, *b*) oficialii despărţĕmintelor şi *c*) delegaţii fie-cărui despărţĕmênt.

Programul: 1) Asistarea în corpore la serviciul divin. 2) Deschiderea adunării prin preşedinte. 3) Prelegere practică cu elevii din şcóla de aplicaţiă, care se va ţiné de profesorul aceleia st. d-n Petru Ungurean. 4) Raportul general al comitetului central despre activitatea Reuniunei în decursul anului de gestiune. 5) Esmiterea comisiunilor pentru censurarea raportului general şi a raţiunilor. 6) Raportul cassarului etc. 7) Raportul comitetului redacţional al „Foi şcolastice“. 8) Raportul membrilor însărcinaţi de comitetul central cu urmărirea opurilor apărute atât în literatura nóstră, cât şi în cele streine, carĭ se ocupă cu învĕţămêntul primar. 9) Desbaterea propunerilor întrate la comitetul central cu 15 dile înainte de adunarea generală şi 10) Alegerea unei comisiunĭ constătătóre din 3 membri, pentru verificarea procesului verbal.

Blaşiu, 14 August 1900.

George Muntean, preşed. Reuniunei învĕţ. din Archidiecesa gr. cat. de Alba-Iulia-Făgăraş.

Niculau Pop, secretar II.

ULTIME SCIRĬ.

Shanghai, 18 August. Din isvor oficios se anunţă, că *aliaţii au întrat în Peking*. Vĕduva împĕrătésă, prinţul Tuan, curtea imperială, o parte mare a armatei chinese şi cu Boxerii au părăsit Pekingul fugind către Hei-au-fu.

Literatură.

Din *„Cura de apă“* ed. IV, apărută de curênd, se pot procura esemplare şi dela Tip. „A. Mureşianu“ cu 3 cor. plus 20 banĭ porto. Legată în scórţă şi cu esterior plăcut 4 cor. plus 30 b. porto. Cura lui Kneipp e cunoscută în tótă lumea şi scrierile sale cu preţiósele poveţe igienice ar trebui sĕ se afle în tótă familia, precum şi în bibliotecile poporale, căcĭ ţĕranii pot profita mai mult de ele. Opul cuprinde peste 600 pag, şi are o scală alfabetică a tuturor bólelor şi poveţelor de carĭ se tractéză în op, în numĕr cam de *2200.*

Recompensele şi pedepsele în şcóla poporală.

(Studiu pedagogic de I. DARIU.)

(Urmare.)

3. Aplicarea recompenselor.

Între altele multe învĕţătorul are sĕ îngrijéscă şi de aceea, ca copiilor diligenţĭ şi stăruitorĭ sĕ le facă bucurie şi plăcere, pentru-ca iubirea lor de muncă pe calea binelui sĕ se măréscă şi sĕ se înalţe, éră celorlalţĭ sĕ le servéscă ca îndemn şi împintenare spre a face şi ei asemenea. Acésta se face prin felurite recompense. Ele însĕ, cum s'a ḑis şi mai sus, trebuesc aplicate cu mare precauţiune şi cu multă prudenţă. Un şcolar, care se remuneréză prea des, ajunge fórte uşor la convingerea, că el are sĕ lucreze numai pentru rĕsplată şi, îndată-ce vede, că ea nu 'i se acórdă, îşĭ face urechia tócă şi nu vrea sĕ mai lucreze. Ba, unde se póte, astfel de copii încep chiar a se tocmì şi têrguì în regulă cu educatorii lor. Un esemplu despre procedeul greşit în aplicarea recompenselor şi mai ales în familie ne póte oferì următórea convorbire dintre o mamă şi fiul ei:

— Du-te, dragul mamii, şi fă ce ţĭ-am ḑis eu!

— Ce-mĭ dai mamă, décă m'oiŭ duce?

— Du-te numai, c'apoi îţĭ dă mama un măricel.

— Ei, dér ce măricel?

— Las, că-i vedea tu, fă numai ce ţĭ-am spus.

— Ba, nu-u-u, că eu vréu sĕ sciu înainte ce-mĭ dai! Pe urmă biata mamă trebue sĕ spună anumit, că ce, căcĭ altfel nu se mişcă neaga cea rea din loc, ba se trântesce pe jos şi face gălăgie până ce mamă-sa nu-i promite, că-i dă aceea, ce-l mulţămesce. Pe urmă abia plécă cu gândul tot la măricelul de acasă. Ei, dér étă-l că şi vine cu isprava de multe-orĭ neisprăvită şi dela pórtă strigă: „Unde-mĭ este măricelul?“ Acum s'o pună sfântul pe mamă-sa şi sĕ nu-i dea ce i-a promis, că ridică casa în sus. Şi câte şi mai câte nesdrăvănii nu face un copil, care e dedat cu astfel de recompense. Când vine la şcólă, el aşteptă, ca şi şcóla sĕ urmeze tot aşa. In alte casurĭ recompensa produce pismă în cel-ce n'a primit'o faţă de altul, care a primit'o, sĕu chiar faţă de cel-ce nu i-a dat'o, şi décă se repetéză, —

mereu, se preface în ură neîmpăcată. In acelaşĭ timp învĕţătorului, avênd mulţi şcolarĭ din diferite familii cu diferite apucăturĭ, îi este fórte cu greu de a le cunósce în scurtă vreme individualitatea tuturora, ca astfel sĕ pótă proceda cu dreptate şi imparţialitate la aplicarea lor şi sĕ scape de orĭ-ce neplăcerĭ, ce s'ar putea ivì din causa acésta. Ca sĕ nu cădem astfel în neconsecvenţe şi sĕ nu comitem erorĭ grave în aplicarea lor, este cu mult mai bine, *décă le întrebuinţăm cât se póte mai rar. Ba întrebuinţate mai rar recompensele au şi un efect cu mult mai mare, decât atuncĭ, când sĕ întrebuinţéză mai des.* Dér întrebuinţate mai des mai au şi inconvenientul acela, că ţi-se golesce prea curênd magazinul lor şi în acelaşĭ timp trebue sĕ le facĭ cât se póte de variate, ca sĕ-şĭ aibă efectul dorit.

Étă ce ḑice şi pedagogul *Kehr* în general despre aplicarea recompenselor: „Nu da nicĭ *laudă* nicĭ *pedépsă* celui ce nu le merită; pe amêndouĕ le aplică conform faptei sĕvêrşite. In genere sĕ remunerezĭ numai acţiunĭ *bune*, carĭ provin din sentimente *bune* şi sunt sĕvêrşite *de bună voiă*... Aşa-dér nu remunera o memoriă bună, o minte ageră, dér recompenséză o memoriă *agerită* prin străduinţă continuă, o minte *neobosită* la muncă. Nu remunera nicĭ *prea des*, precum nicĭ rĕspunsurĭ bune date din întêmplare, séu o atenţiune momentană, ci numai împlinirea continuă şi cu devotament a datoriei pe lângă o diliginţă neobosită“.

De aceea învĕţătorul conscienţios sĕ nu pérdă nicĭ-odată din vedere următórele regule la aplicarea recompenselor şi distribuirea premiilor.

1. *Recompense sĕ se întrebuinţeze numai acolo, unde celelalte mijlóce, ale educaţiunii nu ajung şi prin urmare nu pot influinţa de ajuns asupra voinţei elevului.*

2. *Numai sîrguinţa şi stăruinţa continuă a elevului merită şi pot fi luate în considerare la remuneraţiune.*

3. *Unde se ivesce necesitatea de a remunera pe cine-va, sĕ se urmeze o gradaţiune anumită, începênd întâiu cu cele mai micĭ şi mai neînsemnate şi apoi gradat până la acelea, care produc o impresiune mai mare în elev. Recompensele naturale premerg celor artificiale şi unde ajung cele naturale, nu se întrebuinţéză cele artificiale.*

4. *Recompensele sĕ se aplice cu cruţare. Ele trebue sĕ fie numai un îndemn spre bine. Acest îndemn însĕ şi-l primesce elevul sîrguincios chiar din aprobarea séu complăcerea învĕţătorului,* fără însĕ a ḑice aprópe după fiă-care ḑicere: Aşa e! Bravo! Bine! Fórte bine! ş. a. Intêmplându-se aceste prea des, devin prea comune şi şcolarul dela o vreme le consideră ca lucrurĭ bagatele şi nu mai pune nicĭ un preţ pe ele. Educatorul trebue sé nisuéscă într'acolo, ca elevul sĕ facă ce e bine şi adevĕrat din curatul îndemn din lăuntru şi de cele mai multe-orĭ numai din conscienţa datoriei şi din iubirea către Dumneḑeu, care e singurul judecător drept şi recompenséză pe fie-care după faptele sale.

5. *Recompensele înainte de tóte sĕ fie urmărĭ naturale ale acţiunilor bune, séu cel puţin sĕ se apropie de acelea,* pentru-că nemijlocita combinare a binelui cu urmările sale pune pe acesta într'o lumină curată înaintea elevului şi deşteptă într'ênsul aplecarea spre a face bine. D. es. celui sincer învĕţătorul îi acórdă încredere deosebită. Celui cu ordine în lucrurile sale îi încrede óre-carĭ lucrurĭ şcolare spre supraveghiare. Pe cel pios îl recomândă preotului local ca administrant la serviciul divin. Celui cruţător 'i sĕ concrede sume mai micĭ de banĭ adunaţĭ din clasă pentru vre-un scop anumit, ca sĕ-i păstreze până la vreme. Celui, care s'a distins în grădina şcólei 'i se dă ceva din productele din ea d. es. un pomişor altoit de el spre a-l sădi în grădină la ei acasă ş. a. Celui ce ajută bucuros pe altul îi oferă ocasiune cât mai désă spre a-şĭ esercita acest nobil îndemn al lui în folosul celor slabĭ şi neajutoraţĭ, d. es. sĕ-i ajute sé-şĭ facă temele, pe care nu le înţelege destul de bine; pe elevul bolnav sĕ-l cerceteze şi sĕ-i spună, ce s'a învĕţat din nou în clasă în absenţa lui ş. a. Pe cel moral îl pune monitor peste o bancă séu peste clasa întrégă. Acţiunĭ de felul acestora nu pretind şi n'au dreptul a pretinde alte remuneraţiunĭ decât acestea, căcĭ cine-şĭ împlinesce datoriile sale numai pentru recompense, acela nu stă în serviciul legilor morale, ci în serviciul unei pornirĭ greşite, în serviciul egoismului şi al prostiei.

(Va urma.)

Prăsirea porumbilor.

Porumbĭ se găsesc mai la fiecare casă, dér la prăsirea lor raţională nu cugetă mai nimenea. Numai aşa ḑicênd întêmplărei se póte mulţămi, că în curţile plugarilor noştri se află şi porumbĭ, carĭ vin şi neînvitaţĭ, décă află în curte un loc acomodat, unde apoi se sporesc cu încetul.

Este de mirat, că nicĭ economii cei mai sĕrmanĭ nu se nisuesc a se îngriji de prăsirea mai raţională a porumbilor, pe când prea bine scim, că carnea porumbului este nutritóre, gustósă, ér ţinerea lor nu ne costă aşa ḑicênd nimica, căcĭ el sbóră vara departe, spre a-şĭ afla nutremêntul, ér iérna se îndestulesce cu puţine grăunţe, ciuruélă şi ce îi rĕmâne dela găinĭ şi alte galiţe. Décă ne vom îngriji ceva de el, ne va rebonifica cu sporul lui cel mare.

Mulţĭ sunt de părere, că porumbul face stricăciunĭ în sĕmĕnăturĭ, dér credinţa acésta nu este fundată, căcĭ porumbilor le place a se ţine între sĕmĕnăturĭ, după-ce nu rîcăiesc nicĭ-odată, nu fac daună, ci din contră ne fac folos, căcĭ îmbucă numai grăunţele rĕmase pe suprafaţa pămêntului, sîmburile erburilor şi insectele cele dăunóse.

Décă porumbii ar fi păgubitorĭ, atuncĭ economul belgian n'ar ridica porumbarii sĕi pe agrii, căcĭ aceştia fiind ómenĭ inteligenţĭ, n'ar permite, ca porumbii sĕ le facă în sĕmĕnăturĭ pagubă, ci se nisuesc a produce pe teritoriile lor înguste de pămênt cât mai multă dobândă. Agricultorii din ţĕrile strĕine, cunoscênd părţile cele bune ale porumbilor îi prăsesc nu numai fiind-că aceştia stîrpesc de pe agrii seminţele de neghină, lintişóră şi de alte buruienĭ stricăciόse, ci fiind-că se sporesc fórte tare, şi aşa deja la începutul primăverei, când alte galiţe abia încep a oua, în porumbarii şi pe podurĭ află deja pui de porumbĭ, pe carĭ îi sciu valora, atât ca nutremênt pe séma familiei lor, cât şi spre a-i vinde în pieţele oraşelor.

Sunt fórte multe specii de porumbĭ, dintre carĭ voiŭ înşira numai aceia, carĭ sunt şi la noi înpămênteniţĭ.

Porumbul uriaş este mai aşa de mare, ca o găină mică, — după-ce clocesce însĕ rar, prăsirea lui nu este împreunată cu multă dobândă; chiar asta se póte ḑice şi despre porumbul spaniol.

Porumbul tanburin încă se ţine de speciele celor marĭ, şi-şĭ are numele dela vocea lui ce séměnă cu a unei tobe. Mai sunt încă cele *guşate*, *de păunĭ*, *barbele* aceste din urmă se dau în aer după olaltă peste cap, — *larica* şi porumbul de postă, dér aceştia toţĭ sunt mai mult porumbĭ de podóbă, decât de folos, pentru aceea nicĭ o specie nu se póte recomanda mai mult spre prăsire, ca *porumbii comunĭ*, numiţĭ şi *porumbĭ lunarĭ*, fiind-că scot în fiesce-care lună pui.

Specia acésta este fórte spornică. Crescerea ei este fórte simplă şi uşóră. Nu este espusă la bóle şi, décă mâţa (pisica) orĭ nevăstuica nu póte ajunge la cuibul ei, atuncĭ avem sĕ le păzim numai în contra păduchilor şi a stelniţelor, ceea-ce putem face, décă curăţim des cuiburile şi văruim cel puţin odată într'un an coteţul. In var n'avem sĕ mestecăm însĕ carbol, nicĭ petroleu, fiind-că porumbul este fórte simţitor şi nu sufere mirosul lor. mai bine îşĭ părăsesce locul. In contra insectelor putem folosì în cuiburĭ oleu de anason, care le place porumbilor, pe când insectele fug de mirosul lui.

Porumbii îşĭ fac cuibul, décă n'au un porumbar regulat, pe grinḑile şopului, mai ales în partea rĕsăritului séu a sudului, în pod séu pe grinḑile grajdului; în locul acesta din urmă îşĭ cresc fórte de timpuriu şi puiĭ, fiind-că în urma căldurei, se împreună şi iérna.

Porumbilor le place fórte a trăì în societate, pentru aceea voind a-i prăsì, avem sĕ ne procurăm cel puţin patru—cincĭ părechĭ tinere, căcĭ décă începem prăsirea numai cu una séu cu douĕ părechĭ, atuncĭ pe uşor ne părăsesc, sborând acolo, unde sunt mai mluţĭ la un loc.

Vara n'avem sĕ-i nutrim, căcĭ ei înşi-şĭ îşĭ caută nutrirea; iérna însĕ, când nutrim galiţele, se presentéză şi ei şi-şĭ culeg grăunţele lăsate de acestea.

Reghianul.

ECONOMIA.

Hrănirea vitelor.

a) Despre hrănirea în general. Dela împărţirea bine chibzuită şi regulată a hranei atérnă şi buna stare a vitelor. Intr'o bună şi înţeléptă gospodăriă, vitele nu se hrănesc numai de dragul de a-le ţine în viéţă, orĭ de pomană; ci pentru a trage un bun folos de pe urma lor.

Traiul este din ce în ce mai greu, rĕspunderea nóstră faţă de ai noştri este mare şi suntem datorĭ sĕ nu risipim avutul, pripăşind pe lângă casă vitele care nu sunt de nicĭ o ispravă. Nu şépte vite costelive fac avutul unui om, ci douĕ bune. Sĕ hrănim dér aşa vite care „sĕ ne dea douĕ, când le dăm noi una“.

In sate hrănirea vitelor se face rĕu, fără socotélă şi din pricina asta se aude ḑicêndu-se că vita la casa omului este mai de grabă o paguăă decât un folos. Sătenii dau nutreţul cu risipă şi fără rênduială.

B) Grijile de avut la hrănirea animalelor. După-ce s'au făcut socotelile câtă cătăţime de hrană trebue sĕ priméscă un animal, aceea cătăţime se împarte în mai multe părţĭ, care se dau apoi la timpurĭ hotărîte.

Numĕrul porţiilor se reguléză după cum lucréză animalul séu după cum póte stăpânul. Nicĭ-odată însĕ nu se vor da mai puţin de trei mâncărĭ pe ḑi. Odată hotărît de câte-orĭ sĕ mănânce pe ḑi animalele, trebue sĕ se scie, că tot-déuna va trebui dată mâncarea la aceleaşĭ óre şi cu aceiaşĭ rênduială. A nesocotì acéstă regulă este a nesocotì sănĕtatea şi buna stare a vitelor.

Mare parte din sătenĭ lasă tótă grija hrănirii vitelor pe câte-un copil séu pe câte-o femeiă, nicĭ unul nicĭ alta nu scie adesea lipsă de a hrănì vitele tot-déuna la aceeaşĭ vreme. Aci le aruncă fênul în iesle fără ca celalalt sĕ fi fost mâncat; aci uită vitele nemâncate; aci le duce la apă mai înainte de a fi mâncat, orĭ le dă pe dată după-ce au mâncat grăunţe; aci le lasă sĕ sufere de sete. Cred unii sătenĭ, că după cum omul póte aştepta nemâncat, chiar şĭ trei sferturĭ din ḑi, tot aşa este şi cu vita. Socotéla însĕ este greşită, din pricină că omul, hrănindu-se cu carne, pesce, oué, lapte ş. a., capĕtă mai multe puterĭ, care îl îngădue sĕ sufere; pe când vitele, hrănindu-se cu plante, nu au atâta putere şi nu pot aştepta, fără ca sănĕtatea lor sĕ nu fie atinsă. Pe lângă acésta, omul mai este ajutat de judecată şi de nădejdea ce o are, că la cutare óră are sĕ mănânce şi se liniştesce; pe când animalele bat din picióre şi sunt neliniştite, *ceea-ce le face şi mai rĕu sănĕtăţii.*

Când animalele au fóme, li se vor da mai întâiu nutreţurile de mâna a doua şi mai apoi mâncarea cea mai bună. Décă avem de pildă paie şi fên de curênd cosit, orĭ iarbă, vom da întâiu paiele şi apoi fênul. Tot astfel şi cu grăunţele, care vor fi date la urmă.

Nu se va da nicĭ mâncare nicĭ apă animalelor obosite până ce nu se vor linişti. Décă animalele sunt prea înfometate, hrana li-se va da în părţĭ micĭ.

Orĭ de câte-orĭ voim sĕ le schimbăm hrana, schimbarea se va face cu încetul şi nu de-odată, pentru a obicĭnui animalele.

Trecerea de-odată dela o hrană próstă la una prea bună, séu dela una bună la alta próstă este vătĕmătóre sănĕtăţii.

Animalele prea mâncăcióse séu prea lacome vor primì hrana deosebit, pentru a nu suferi din pricina lor celelalte animale.

Hrănirea calului. Fênul este o hrană neapărat trebuitóre calului. Fênul însĕ póte fi înlocuit cu paie şi cu ovĕs, în anumite cătăţimĭ. Fênul din liveḑile cultivate nu trebue dat într'una, decât mânzilor şi cailor bĕtrânĭ.

Un cal trebue sĕ priméscă ḑilnic câte 1 kilogram de paie şi câte 1 kilogram de fên, pentru fie-care 100 kilograme din greutatea lui. Aşa, un cal de 400 kilograme va primi patru kilograme de fên şi 4 kilograme de paie. Totuşĭ acéstă cătăţime de hrană nu este îndestulătóre pentru un cal de muncă, din pricină, că nicĭ paiele şi nicĭ fênul nu dau trupului animalelor destulă putere înviosătóre.

Numai ovĕsul are o asemenea putere înviosătóre. Aţiţarea nervilor iscată din ovĕs ţine însĕ numai un scurt timp şi de aceea este trebuitor sĕ se dea ovĕs cailor în fie-care ḑi, însĕ cu regulă. Unii dau cailor sĕ mănânce ovĕs mult, numai când au un drum lung de făcut; o asemenea socotélă este greşită, pentru-că puterile calului nu atérnă dela cătăţimea ovĕsului dat în ajunul călĕtoriei, ci dela regularitatea cu care 'i se dă ovĕsul.

Ovĕsul se dă cailor după felul muncei ce fac. Un cal de trăsură uşóră, care alérgă repede şi multă vreme, va căpĕta mai mult ovĕs; un cal de trăsură grea, mergênd la pas, va căpĕta mai puţin séu de loc, putênd sĕ 'i-se dea şi alte grăunţe orĭ chiar tărîţe. De obiceiu, se socotesce pentru un cal atâtea kilograme de ovĕs pe ḑi, câte óre lucréză.

Caii nu trebuesc hrăniţĭ aşa ca sĕ se îngraşe, pentru-că grăsimea le scade puterea muşchilor şi-i moleşesce. Când vrea cine-va sĕ îndrepteze niscai cai slabĭ, trebue sĕ le dea, pe lângă o hrană bună, şi odihnă.

Hrana cea mai bună pentru un cal este: ovĕsul, fênul şi paiele. Cum însĕ adese-orĭ un cultivator este silit din împrejurărĭ sĕ dea şi altă hrană, trebue sĕ scie cum sĕ facă asemenea înlocuirĭ.

Fênul nou se amestecă cu fên vechiŭ; cu mijlocul acesta petrecem fênul vechiŭ şi înlăturăm slăbiciunile, ce el le aduce.

Lucerna şi măzĕrichea pot fi date în loc de fên, însĕ avênd grijă de a le amesteca cu paie întregĭ séu tocate.

300 părţĭ de paie pot înlocui 100 de părţĭ de fên. Acéstă înlocuire se póte face numai pentru câte-va ḑile; căcĭ altfel caii slăbesc prea mult.

Trifoiul nu póte fi dat cailor decât numai amestecat cu fên, paie séu cocenĭ tocaţĭ. Amestecul va fi făcut din o parte de trifoiŭ la 3 séu 4 părţĭ de alte nutreţurĭ. Porumbul póte înlocuì *ovĕsul cu aceeaşĭ greutate.*

Orzul trebuesce dat în cantitate mai mare.

Tărîţele, în cantitate îndoită. Morcovii de asemenea. Sĕcară, grâu sĕu cânepă nu se vor da calului decât numai amestecate cu ovĕs, şi numai o parte din acele grăunţe la 6 părţĭ de ovĕs.

POVEŢE.

Păstrarea lămâielor şi portocalelor. Luăm nisip alb, bine curăţit şi după-ce 'l şi uscăm bine, turnăm o cantitate óre-care dintr'ênsul într'un vas curat. Aşeḑăm în urmă fructele cu códa în jos, fără ca sĕ se atingă între ele şi turnăm peste dênsele în vas şi restul de nisip, ca sĕ formeze un strat de vre-o 6 c. m., d'asupra fructelor. Aşeḑăm apoi totul la un loc rĕcoros.

*

Cum se cunósce etatea unei gâsce. Decă observăm aripa unei gâsce, vom găsì pe partea sa esterióră de dinapoi, alăturĭ de pana cea mai mare din aripă, două pene micĭ, inguste, ascuţite, fórte tarĭ şi fórte înţepenite în aripă. Cea mai mare din aceste douĕ pene, pórtă semnul sigur pentru recunóscerea etăţei gâscelor. Decă gâsca a împlinit un an, se póte observa la vêrful estrem al acestei pene o încrustătură, care pare a fi făcută cu o pilă triunghiulară. In fie-care an următor se formézà acolo câte o încrustătură mai mult, aşa, că se póte cunósce fórte uşor etatea unei gâsce după acest semn.

Versurĭ.

I.

Floricelele.

Drăguţele floricele,
Cât sunt de frumóse ele!

Ochiul tĕu când le privesce,
Inima ţĭ-o 'ntineresce;

Uiţĭ povara lumii grele,
Că atuncĭa ţĭ-o duc ele;

Eră prin mirosul lor
Îţĭ alină orĭ-ce dor;

Orĭ-ce dor ş'orĭ ce durere:
O, cât sunt de bune ele!

Nicĭ nu merg, nicĭ nu alerg:
Multe lacrimĭ lumii şterg.

Sunt surorĭ cu fetele
Şi le 'ngână pletele.

Dragĭ le sunt la fluturaşĭ,
Şi mai dragĭ la feciorașĭ.

Florile-s' şi darnice
Albinelor harnice;

Décă prietiniă au:
Tótă mierea lor lĭ-o dau.

Diamantul nu e 'n stare,
Loc sĕ ţină la o flóre.

Fetele-s' mai preţuite,
De-s' cu florĭ împodobite.

Florile mai au şi fraţĭ:
Pe toţĭ ómenii curaţĭ.

I. Dariu.

II.

Farmec de lună.

O lună frumósă pe cer se ridică
Şi stele solipesc;
O plóie de raze dintr'ênsele pică
In chaos lumesc.

O linişte dulce în nópte se lasă,
Un tainic mister;
Şi-mĭ pare mai mândră a nopţii crăiasă,
Un vis în eter.

Aşĭ vre s'o'ntreb, décă-şĭ aduce aminte
De timpul dorit,
Când focul iubirii sub razele-i sfinte
Intâiŭ am simţit;

Când ea, visătóre, din lumea de stele
Cu drag mĕ privea --
Amorului gingaş, cuvintelor mele
Drept sfetnic era.

Dér capul pe mână trudit mi-se lasă
Cuprins sunt de dor,
Şi simt, că în suflet cumplit mĕ apasă:
Un tainic fior....

Perit'au ilusii, s'a dus şi iubirea,
Nimic n'a rĕmas;
In plâns de durere se stinge amintirea,
Se stinge-al meu glas!

V. Purece.

III.

Ochiĭ tĕi cei din poveste....

De mĕ duc eu în pădure
Chipul tĕu, mĕ urmăresce;
Ochiĭ tĕi cei din poveste
Negrii, dulcĭ, ca nisce mure,
In cea tainică tăcere
Imĭ alină chin, durere.

De mĕ duc în câmp afară,
Chipul tĕu blând şi cuminte,
Mĕ privesce 'n dor ferbinte.
Er de viaţa mea amară
Uit, căcĭ totul ce mĕ 'nvie
E privirea ta cea vie.

De mĕ 'nchid la min' acasă;
N'am odichnă, n'am nicĭ pace
Chipul tĕu blând, se desface,
Ochiĭ tĕi dulcĭ, nu mĕ lasă....
Chiar în vis te vĕd pe tine;
Dér tu — te gândescĭ la mine?!

Ch—fa.

Cărţĭ cu preţurĭ reduse.

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu,* ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră, Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux. Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este aḑĭ numai *2 cor* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle,* regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în scólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu,* profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu,* o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vrĕi sĕ te iubéscă bărbatul?*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriόse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

MULTE ŞI DE TOTE.

Fondatorul marinei Japonese.

In anul 1597 s'a pornit din Olanda o mică flotă, care avea sĕ exploreze Extremul Orient. Primul cârmaciu al unuia din aceste vapóre era un engles, cu numele de Adam. Din cele cincĭ vapóre, pornite din portul olandes, numai unul singur a ajuns în Japonia şi anume acela, pe care era Adam ca cârmaciu. Tot echipamentul vaporului a fost făcut prisonier; în curênd însĕ, Mikado a chiemat pe primul cârmaciu, care îi fù recomandat ca un om inteligent, la curtea sa. Adam devenì curênd în Japonia o persónă importantă, învĕţa pe Japonezĭ cum sĕ construiéscă vapóre după modelul european şi era aşa de dibaciŭ, încât nu 'i s'a mai dat voiă sĕ se reîntórcă în patria sa. Cu tóte că el era căsĕtorit deja în Englitera, totuşĭ se mai căsĕtorì cu o tînĕră japoneză, şi când murì în anul 1628, lăsă averea sa fórte însemnată, ambelor sale soţii.

Acest Adam a fost adevĕratul fondator al marinei japoneze.

*

Păţania regelui Belgiei.

Tóte gazetele din Belgia au adus ḑilele aceste o istorióră interesantă, al cărei erou a fost Regele Belgiei şi un copilaş de trei anĭ.

Regele Leopold II, care petrece în Ostenda, în fie care ḑi, însoţit de adjutantul sĕu, face preumblărĭ de-alungul ţĕrmului mării până la capĕtul oraşului. Regele după îmbrăcăminte arată a fi un turist, purtând nisce pantalonĭ largĭ şi scurţĭ până la genunchĭ şi cu o haină suriă. La una din aceste preumblărĭ, Regele discutând ceva cu adjutantul, a călcat peste o piramidă de nisip în miniatură, care a fost ridicată de un copilaş cu multă diliginţă.

Copilul vĕḑêndu-şĭ munca zădărnicită, fără vorbă apucă aparatul cu care lucrase şi luà la bătaiă cu amândouĕ mânile pe rĕufăcĕtorul. Mama micului „atentator“, care cunoscù pe Rege, a fost surprinsă de îndrăsnéla fiului ei, şi îşĭ cerù iertare. Regele rîse cu poftă, mulcomind pe micul băiat, care plângea, şi i-a promis, că la proxima întêlnire îi va rĕsplăti paguba cu ceva plăcut.

Prognosa timpului.

(După călindarul căpit. Spăriosu.)

Sĕptĕmâna din **19—25 August:** ploi 19, 20 21, schimbăcios 22, icĭ-colo furtunĭ.

Sĕptĕmâna din **26 August** până în 1 Sept.: ploi în 26, 27, 28, icĭ-colo furtunĭ.

Călendarul sĕptĕmânei.

AUGUST. are 31 ḑile. MĂSĂLAR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	6 † **Schimb. la faţă**	19 Sebald
Lunĭ	7 S. m. Dometiu	20 † **Sf. Stefan**
Marţĭ	8 S. mart. Emil.	21 Bernat. Adolf
Merc.	9 S. ap. Matei	22 Timoteu
Joi.	10 S. m. Laurenţiu	23 Filip
Viner	11 S. Eplu. C. Nif.	24 Bartolomeu
Sâm.	12 M. Foţiu şi An.	25 Reg. Ludovic

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 17 Aug. 1900.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	12	—
„	Grâu mijlociu . . .	11	60
„	Grâu mai slab . . .	11	20
„	Grâu amestecat . .	9	20
„	Secară frumósă. . .	7	—
„	Sĕcară mijlociă. . .	6	60
„	Orz frumos	7	—
„	Orz mijlociu. . . .	6	60
„	Ovĕs frumos. . . .	5	20
„	Ovĕs mijlociu . . .	4	80
„	Cucuruz	9	20
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	20
„	Mazăre.	12	—
„	Linte	18	—
„	Fasole	10	40
„	Sĕmênţă de in . . .	23	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	9	20
„	Cartofĭ.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	88
„	Carne de porc . . .	—	96
„	Carne de berbece. .	—	64
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt.	50	—
„	Sĕu de vită topit . .	72	—

Cursul pieţei Braşov.

Din 18 August 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.10	Vênd.	19.16
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.84
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.26	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 August 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.05
Renta de corόne ung. 4%	90.60
Impr. căil. fer. ung. în aur $4\frac{1}{2}$% .	120.40
Impr. căil. fer. ung. înargint. $4\frac{1}{2}$%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.20
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.80
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	93.—
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	136.—
Renta de argint austr.	97.75
Renta de hârtie austr.	97.25
Renta de aur austr.	116.20
Losurĭ din 1860.	133.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	17.11
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	602.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	662.50
Napoleondorĭ	19.31
Mărcĭ imperiale	$118.27\frac{1}{2}$
London vista.	242.40
Paris vista	96.30
Rente de corόne austr. 4% . . .	97.55
Note italiene	90.40

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 16 Aug. 1900.

Seminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	pănă la
Grâu Bănăţenesc . . .	80	7.95	7.95
Grâu dela Tisa	80	7.90	8.05
Grâu de Pesta	80	7.85	7.95
Grâu de Alba regală . .	80	7.90	8.—
Grâu de Bácska	80	7.70	8.—
Grâu ungurese de nord .	80	—.—	—.—
Grâu românesc	80	—.—	—.—

Seminţe vechi ori noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	pănă la
Sĕcara . . .		70—72	6.80	7.—
Orz	nutreţ. .	60—62	6.65	6.75
Orz	de rachiu	62—64	5.90	6.09
Orz	de bere .	64—66	5.—	5.10
Ovĕs . . .		———	0.—	—.—
Cucuruz . .	bănăţên .	75	—.—	—.—
Cucuruz . .	alt soiu .	73	—.—	—.—
Cucuruz . .	„ „			
Hirişcă . .			5.—	5.30

Producte div.	Soiul		Cursul dela	pănă
Săm. de trifoiŭ	Luţernă ungur.	Preţul per 100 de chilograme	—.—	—.—
„	„ transilvană		—.—	—.—
„	„ bănăţenă		—.—	—.—
„	„ roşiă . .		—.—	—.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu .		—.—	—.—
Ulei de in . .			—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta . .		56.50	57.—
„ „	dela ţéră . . .		—.—	—.—
Slanină . . .	svântată . . .		46.50	47.—
Prune	din Bosnia . .		50.—	51.50
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia		18.—	18.50
„	din Serbia în s.		—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou . .		—.—	—.—
Gogoşĭ . . .	sĕrbesc . . .		—.—	—.—
„	din Ungaria . .		—.—	—.—
Miere	ungurescĭ . . .		—.—	—.—
„	sĕrbescĭ . . .		—.—	—.—
Cĕră	brut		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s.		—.—	—.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 14 Aug. n. de 39,769 capete, la 15 Aug. au întrat 1082 capete şi au eşit 630 capete, rĕmânênd la 16 Aug. n. un numĕr de 40,171 capete.

Se notéză marfa **ungurêscă:** veche grea dela 00—00 fil. marfă unguréscă tînĕră grea dela 96—97 fil. de mijloc dela 95—96 fil. uşóră dela 96—98 fil. — **Sêrbéscă:** grea 96—97 fil., de mijloc 95—96 fil., uşóră: 95—96 fil. kilogram.

Cursul losurilor private

din 16 Aug. 1900.

	cump.	vinde
Basilica	12.60	13.60
Credit	384.—	387.—
Clary 40 fl. m.	124.—	126.—
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	64.50	64 —
Krakau	71.75	72.75
Laibach	46.50	49.50
Buda	125.—	128.—
Palffy	131.50	133.50
Crucea roşie austriacă . .	42 25	43.35
„ „ ung.	20 —	21.25
„ „ ital.	—.—	64.—
Rudolf	63 —	65.—
Salm	—.—	—.—
Salzburg.	—.—	—.—
St. Genois	190.—	192 —
Stanislau	—.—	381.—
Trientine $4\frac{1}{2}$% 100 m. c. .	—.—	—.—
„ 4% 50	—.—	—.—
Waldstein	—.—	—.—
„ de 10 francĭ . . .	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Bursa de Bucurescĭ

din 16 Aug. n. 1900.

Valorĭ	Do-bênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct.	91.—
„ „ Impr. 1892 . . .	5 „	Ian.-Iul.	90.—
„ „ din 1893 . . .	5 „	„ „	90 —
„ „ 1894 int. 6 mil. .	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iulie	77.—
„ „ Impr. de 50 mil. .	4 „	„ „	76.—
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	77.—
„ „ Impr. de 45 m. 1891	4 „	„ „	77.—
„ „ Im. de 120 mil. 1894	4 „	„ „	77 —
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	78.½
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	78.½
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	79.½
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5 „	Ian.-Iuli.	92¾
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	77.½
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	81.—
„ „ „ Iașĭ . .	5 „	„ „	74.½
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	2390
Banca agricolă	500	150 v.	316.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	270.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	37-.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	428—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	438.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	— —
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse. . .	12	„ „	97.—

Scompturĭ:

Banca nat. a Rom.	8%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	9 „	Petersburg . .	6%
Casa de depunerĭ	12 „	Berlin	5%
Londra	3 „	Belgia	4%
Viena	4½	Elveția	5%

Anunț.

Un orologer (ciasornicar) român, cu qualificațiune specială de monteur pentru orologiu de turn, capĕtă quartir gratuit într'o casă cu curte si grădină a bisericei catedrale metropolitane gr. cat. din Blașiŭ, numai pe lângă condițiunea de a trage, curățì și îngriji orologiul din turnul acelei bisericĭ. Casa este într'o stradă principală. Sunt preferițĭ reflectanții de religiunea greco-catolică.

Cererile provĕdute cu atestat de botez și de conduită, sunt de a se așterne la Consistorul Archiepiscopesc din Blașiŭ, *până în 15 Sept. 1900.*

Din ședința Consistoriului Archiepiscopesc greco cat. din Blașiŭ, ținută în 11 August 1900.

Victor Mihályi
Metropolit de Alba-Iulia.

1057.1—3.

De arêndat!

Móra de măcinat cu două pietri, mânată cu apă din **Bran** (Pórta) situată la posiția cea mai de frunte în Bran, unde se află o populațiune de 10 mii locuitorĭ **este din 1 Noemvre a. c. de dat în arêndă pe 3**, resp. **5 anĭ.**

Doritorii de a o arênda sĕ se adreseze la proprietarul ei **Ilariu Plotogea**, paroch în Tohanul-nou (p. u. Ó Tohán.)

(1041,3—3.)

Nr. **6960**—1900.

PUBLICAȚIUNE.

După §§ 16 și 18 art. de lege XLIV din anul 1883, se aduce la cunoscință publică, că on. Direcție de finanțe reg. ung. din loc a trimis consemnările aruncului general, mĕsurat după darea de casă și pământ pentru anul 1900.

Aceste catalóge sunt puse la disposiția fiă-cărui contribuabil în decurs de 8 ḑile, adecă dela 21 August până inclusive 28 August 1900 dela 8 óre până la 12 óre a. m. la oficiul de dare orășênesc.

Contra sumelor de contribuție stabilite în aceste consemnărĭ, pot contribuabilii recura și anume:

1) Acei contribuabilĭ, carĭ au fost deja taxațĭ cu darea acésta și în anul trecut, în decurs de 15 ḑile adecă până inclusive 12 Sept. 1900.

2) Acei contribuabili, carĭ pentru prima óră sunt taxațĭ cu darea acésta, din consemnările indicate în decurs de 15 ḑile dela ḑiua care li-sau înscris în fóia de dare sumele ce au a plăti.

Recursul este a se adresa către Magistratul orășênesc.

Recursurile date după espirarea acestor termine se vor respinge ca întârḑiate.

Brașov, în 15 August. 1900.

1053 2—2. *Oficiul orășenesc de dare.*

AVIS.

La subsemnatul în Orĕștie (Szászváros) se capĕtă o cantitate **de 1500 Kilograme de**

Slănină grósă

albă, de pîrlit, **cu preț forte moderat**

Voitorii de a o cumpĕra tótă séu dela 50 kilograme în sus, sĕ se adreseze la

Vasilie N. Bidu
în Orĕștie (Szászváros).

1056.1—3.

În str. Prundului de sus nr. 16, se primesc în cost copii mai mulțĭ.

Tot acolo **se află de vênḑare o grădină** cu edificiile economice de lipsă.

1058 1—1. Franz Reiner.

În strada Prundului nr. 47

este de închiriat

o locuință frumósă către stradă, în etagiŭ, dela Sân-Mihaiu a. c.

Informațiunĭ se dau tot acolo în casă, la proprietarul **Dumitru I. Pascu.**

1045,3—3

În prăvălia de manufactură a Domnului Salamon Eisenstein **în Brașov se acceptéză imediat**, sau cu începerea din 1 Septemvre

o calfă ca vênḑĕtor,

care se vorbéscă tóte trei limbile ale patriei. Cel care au servit în Brașov are preferință.

1053.2—3.

De închiriat

imediat séu cu începerea dela **Sân-Mihai 4 locale frumóse** marĭ séu mai micĭ **pentru**

Prăvălii

în casele lui **Martin Copony, colțul din Str. Vămei și Mihail-Weiss.**

Informațiunĭ tot în aceașĭ casă, etagiul I.

1055.3—5.

Diarea încétă sigur, folosindu-se **Ciocolata TANNIN** a lui SZTRAKA.

Prețul unei bucățĭ **40 banĭ.**

Se póte căpĕta **la farmacii.**

2—5.

Spre binevoitóre atențiune!

Avem onórea a aduce la cunoscința On. public, că **am luat asupra-ne**

Restaurația din „Hôtel Orient“

(Strada Lungă nr. 5)

și cu conducerea Restaurației am însărcinat pe D-l **Lorenz Link** un birtaș harnic și probat, se va sili a-șĭ câștiga mulțumirea on. óspețĭ cu **o bucătăriă escelentă** și ieftină, și cu vênḑarea

Berei „Transilvania Bräu“,

recunoscută ca escelentă.

Pentru nunțĭ, deneurĭ, petrecerĭ intime etc. stau la disposiție localitățĭ potrivite. Tot-odată facem cunoscut, că am disolvat relațiunea ce am avuto până acum cu d l Heinrich Hermann depositer de bere, pe cale amicală și **am predat depoul de bere** pentru Brașov și jur Domnului

Ottmar Pfaundler,

care se află tot **în Strada Lungă nr. 5**, de unde se vor **executa comandele pentru bere** în butóie și butelii prompt trimițindu-se franco acasă.

Ne rugăm că încrederea ce am avut'o până acum, se ni-o păstrațĭ și pe viitor, ne recomandăm

cu tótă stima

Eredii lui JOHANN HABERMANN.

Abonamente
la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face orĭ și când pe timp mai îndelungat séu lunare.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la **Eremias Nepoții.**

Academia comercială din Graz.

Institut public, ce stă sub inspecțiunea directă a înaltului ministeriu de Instrucțiune, subvenționat de stat, într'un rang cu celelalte școlĭ mediĭ superióre, a cărui absolvențĭ au dreptul a servi în armată ca voluntarĭ pe un an.

In 17 Septemvre se începe al 38-lea an școlastic.

Vor fi primițĭ absolvențĭ ai școlei medie inferióre și civile, carĭ se înscriu în anul 1900 pe cursul prim, vor absolva academia în 3 anĭ. Cei cu calificație mai inferióră vor avé se frecquenteze **o clasă pregătitóre.**

De-órece la tóte academiile comerciale din când în când cursurile se prelungesc pe câte 4 anĭ, clasa de pregătire din anul școl. 1900—1901 este astfel întocmită, încât corespunde primei clase, ce se va înființa, așa că elevul din acéstă clasă pregătitóre póte trece în clasa a doua a unei academiĭ comerciale cu 4 cursurĭ.

La acest institut mai este în legătură și un curs de un an (ce se începe dela 1 Octomvre) pentru abiturienții școlelor medie sup., carĭ voesc sĕ se aplice pentru întreprinderĭ comerciale, industriale, séu pentru academii (jură). Se țin și **cursurĭ de un jumĕtate de an** pentru Domnĭ și Dame separat.

Prospecte și alte informațiunĭ pentru primirea la academie, **se pot capĕta** dela **„Direktionskanzelei“** in GRAZ. Kaiserfeldgasse Nr. 25.

1023.5—8. **J. BERGER, director.**

Neajunse

în frumseță și bunătatea lor sunt **ciasornicele** mele

Brilant Schvarz-Stahl

Savonnett-Remontoir, duplu acoperite cu 3 capace de oțel negru brillant, mechanism precis, 3 anĭ garanție, arătătorĭ patentat, placă lucie de opal fondont, cercul arătătoriŭ. Corona de **aur duble veritabil.** Aceste ciasornice umblă 36 óre și în urma escentărilĭ elegante, le pórtă fiĕ-cine cu plăcere.

Prețul cu pachetare și etui de pele numai 6 fl.

Ciasornice de dame Brillant, oțel negru, deschise, fórte fin lucrate **numai 7 fl.** Lanț de aur duble potrivite pentru bărbațĭ și dame **1 fl. 50 cr.** — Se trimite cu Ramburs. —

Ce nu convine se schimbă, séu se înapoiéză banii, de aceea nu este nicĭ un risic.

JOSEF SPIERING, WIEN I. Postgasse 2.

Catalog ilustrat cu ciasornice, lanțurĭ, inele etc. gratis și franco.

(3.8—10

ANUNCIURI
(inserțiunĭ și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans.“

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.